

DEL

ZAVAROVALNICA SAVA

Centrala: LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 19/1
Poslovne enote: CELJE, ČAKOVEC, JESENICE, KOPER, KOPRIVNICA, KRANJ, KRŠKO, MARIBOR, MENGEŠ, MURSKA SOBOTA, NOVA GORICA, NOVO MESTO, POSTOJNA, TRBOVLJE in LJUBLJANA s poslovalnicama Zagreb in Rijeka

Na dobri poti, ampak...

Kako se uresničuje resolucija konference samoupravljalcev v jugoslovanskih pomorskih lukah

Na pobudo Luke Koper sta obalni odbor za promet in zveze in RO sindikata delavcev prometa in zvez minuli tork pripravlila razgovor o uresničevanju resolucije konference samoupravljalcev v jugoslovanskih lukah, sprejete v Splitu oktobra 1969. leta. Udeleženci razgovora so v razpravi ugotovili:

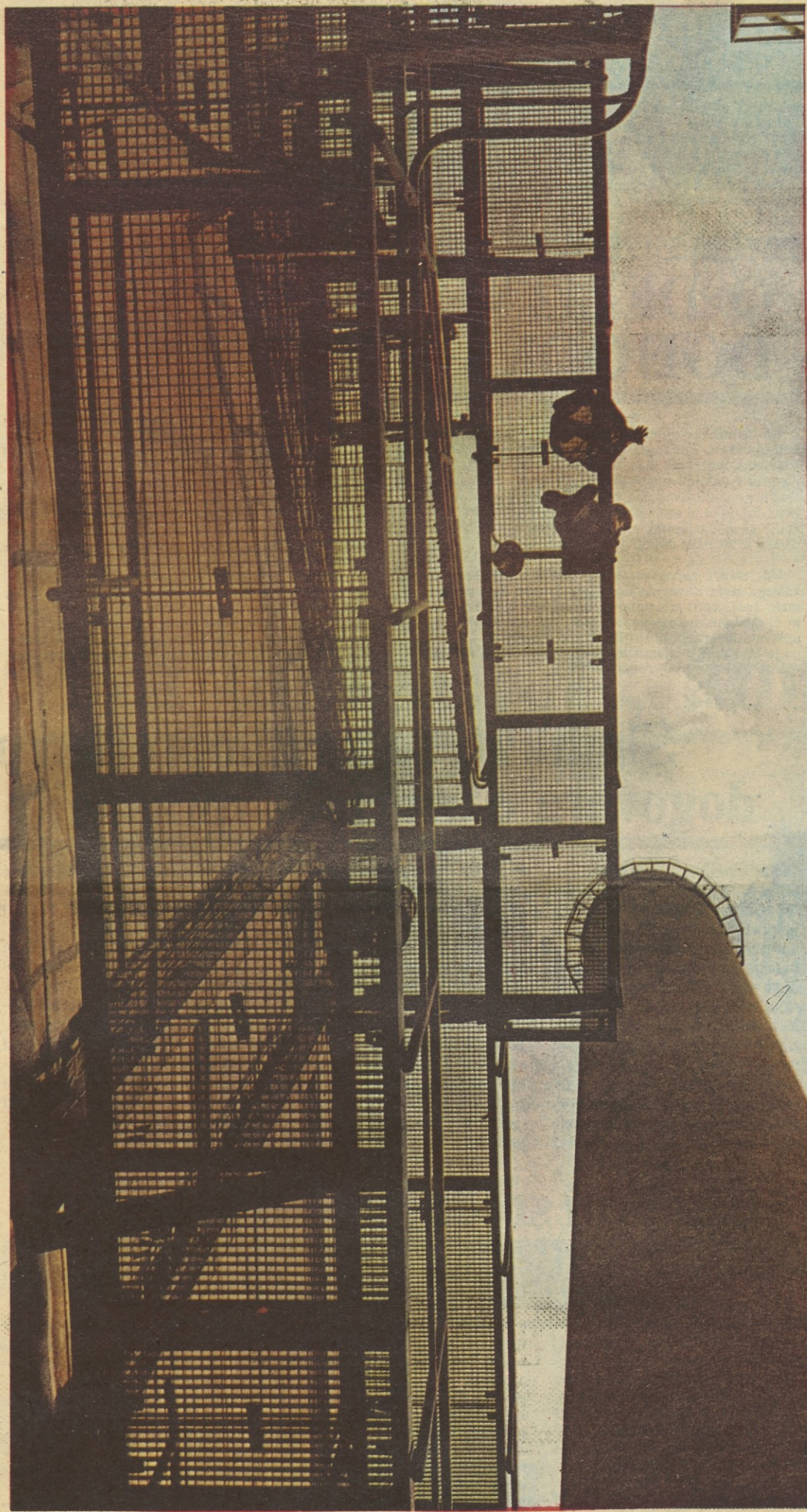
— Razreševanje sistemskih vprašanj, ki zadevajo izboljšanje ekonomskega položaja naših pomorskih pristanišč, je bilo odvisno od večje ali manjše pripravljenosti družbeno-politič-

Mercator KAVA

nih skupnosti, da se angažirajo pri spremembah ustreznih predpisov in da zagotovijo potrebna sredstva. Predstavniki Luke Koper so v zvezi s tem podarili, da so zadovoljni s prizadevanji republik in občinskih organov; zato se bodo zavzemali, da bi po enaki poti kot pri nas začeli razreševati problematiko financiranja infrastrukture tudi na območju drugih republik. Po drugi strani pa federacija še ni razrešila temeljnega sistemskega problema, ki so ga samoupravljalci postavili na svoji konferenci: ni namreč omogočila večje liberalizacije pri vlaganju tujega kapitala v prostih carinskih conah. Prav to pa bi večini jugoslovanskih luk odprlo nove perspektive. Pristanišča so danes vse preveč enostransko usmerjena le na pretovor, zavoljo česar nastaja med njimi nepotrebna konkurenca. Rešitev pa bi lahko poiskali v tem, da bi bolj razvijali tudi industrijsko funkcijo luk z ene in specializacijo z druge strani. Pomanjkanje domačega kapitala, majhnost domačega

(Nadaljevanje na 3. strani)

Industrijske navpičnice — motiv iz ljubljanske toplarne

— Foto: A. AGNIČ

DELAVSKA ENOTNOST

13. MARCA 1971 — ŠT. 10 — L. XXVIII

pravi naslov za denarne zadeve ljubljanska banka

SEJA PREDSEDSTVA RS ZSS:

Sindikati so za čimprejšnen podpis družbenega dogovora o urejanju vprašanj v elektrogospodarstvu

Če se elektrogospodarska podjetja v šestih mesecih po podpisu družbenega dogovora ne bodo integrirala, bodo sindikati odstopili kot partner tega dogovora ● Pred široko razpravo o nadaljnjem razvoju samoupravljanja ● Sprejeti kriteriji za izjeme glede omejevanja osebnih dohodkov ● Ob koncu marca se bo sestal plenum RS ZSS

Na svoji seji minuli tork — vodil jo je podpredsednik Jože Globačnik — je predsedstvo RS ZSS sprejelo stališča v zvezi z najnovejšim predlogom družbenega dogovora o ureditvi vprašanj posebnega pomena na področju elektrogospodarstva. Ta stališča je predsedstvo ocenilo kot bistvena in bo zato tudi vztrajalo pri njihovem sprejemu.

Kakšne pripombe je imelo predsedstvo na ta predlog?

Naj navedemo samo nekaj najvažnejših. Sindikati vztrajajo, da se elektrogospodarstvo integrira, saj vsi priznavajo, da je elektroenergetski sistem Slovenije z gospodarskega vidika enovit elektrogospodarski si-

stem. Zato je po mnenju vodstva naše organizacije edino pravilno, da se elektrogospodarstvo integrira tako v organizacijskem kakor tudi v samoupravnem smislu; če se to ne bo zgodilo v šestih mesecih po podpisu družbenega dogovora, potem sindikati ne bodo več partner družbenega dogovora o urejanju vprašanj v elektrogospodarstvu.

Predsedstvo je insistiralo tudi na točni opredelitvi značaja od-

(Nadaljevanje na 2. str.)

V OKVIRU

Člani krajevne organizacije SZDL v Šoštanju so pred dnevi naslovili med drugimi tudi na republiški svet Zveze sindikatov Slovenije pismo, v katerem je izraženo razpoloženje članstva in njegova misel, ki kritično vrta v zdajšnji in pretekli čas.

Točna je njihova ugotovitev, da so bili dosedanja rezultati gospodarjenja v veliki meri posledica nestabilnosti in nenormalnih inflacijskih gibanj. Tudi ni kaj očitati ugotovitvi, „da je za takšne pojave in za nastale razmere krivda predvsem v neodgovornih, nepravilnih in nestrokovnih ocenah naše gospodarske moči, kar je prav gotovo tudi vzrok za neustrezne in nekvilidne sistemske odločitve in ukrepe“.

Kakorkoli že, res nam ne ostane drugega, „kot da bomo morali z občutnim samoodpove-

dovanjem na račun bodočega standarda pokrivati primanjkljaje in popravljati napake“. Saj bi si morda še lahko nekaj časa rezali potico — zanesljivo pa bi jo rezali samo še nekaj časa, zato pa bi bila kasneje tudi ceha zanesljivo veliko večja. Zakoni ekonomike so kruti, so pa zakoni: iz sklede lahko vzameš le toliko, kolikor je v njej in če že danes poješ tisto, kar je namenjeno za jutri, potem je zanesljivo, da boš kmalu ostal lačen. Velja se tudi spomniti, da so nas nekateri trezni že pred časom svarili, češ, ne moremo si privoščiti zahodnoevropskega standarda ob jugoslovanski produktivnosti.

In tako kot v Šoštanju tudi v slovenskih sindikatih ostro obsojajo sleherni poskus navijanja cen in ribarjenja v kalnem. Toda

samo obsojanje zadeve še ne more spremeniti. Res je namreč tudi to, da bomo morali biti v svojih prihodnjih prizadevanjih veliko bolj odločni in dosledni. Ali se ne bi morali prav sindikalna organizacija, zveza komunistov in samoupravni organi najprej upreti tistim, ki vidijo rešitev gospodarskega položaja podjetja le v premikih cen, sami pa ne ukrenejo ničesar za izboljšanje organizacij dela, za smotrnejše zaposlovanje, zniževanje poslovnih stroškov... In tako naprej, v občini, republiki in v zvezi.

A bodimo odkriti: sila radi pometamo na tujem pragu, pri tem pa svojega največkrat sploh ne vidimo.

Še to: upravičena je tudi bojazn Šoštanjčanov, da utegnejo reformni ukrepi spet prizadeti

tiste, ki imajo že sicer najnižji standard. To vprašanje skrbi tudi vodstvo slovenskih sindikatov. Zato so sindikati že nekajkrat poudarili, da je treba breme stabilizacije bolj enakomerno porazdeliti med vse dele delavskega razreda. Naj spomnimo, da so predlagali tudi nekatere konkretne ukrepe: da bi naj pri obdavčenju upoštevali družinski dohodek in ne osebni dohodek posameznega delavca, zavzeli so se za razbremenitev gospodarstva, na široko zastavili akcijo za premik spodnje meje osebnih dohodkov. Prav zdaj sindikati tudi bijejo bitko za družbeno in samoupravno dogovarjanje o usmerjanju delitve dohodka in osebnih dohodkov, kar naj med drugim prav tako zagotovi enakomernjšo porazdelitev bremen stabilizacije.

S. B.

LOGATEC

VAM NUDI
KVALITETNA
OKNA
BALKONSKA VRATA
ROLETE

Prejeli smo in k temu pripisali

Minuli torek se je sestalo predsedstvo mestnega odbora sindikata delavcev storitvenih dejavnosti Ljubljane. Na seji so obravnavali dosednji potek občinskih zborov osnovnih organizacij sindikata, razpravljali pa so tudi o pobudi republiškega odbora, naj bi sklenili kolektivne pogodbe za urejanje delovnih razmerij med delavci in zasebnimi delodajalci v obrti, gostinstvu in drugih sorodnih dejavnostih. Predsedstvo je z nekaterimi pripombami tudi podprlo to zamisel republiškega odbora. Slednjic so člani predsedstva spregovorili tudi o izobraževanju vodstev sindikalnih organizacij ter sprejeli program seminarjev.

NA LINIJI 323-554

CELJE

Zadnje sejo medobčinskega odbora sindikata gradbenih delavcev Celje je pripravilo obrtno gradbeno podjetje Remont. Na seji so člani razpravljali o politiki zaposlovanja v gradbeništvu, o izplačevanju osebnih dohodkov po zamrznitvi, o družbenem dogovarjanju, o delitvi dohodka in osebnih dohodkov itd. Naslednje sejo naj bi pripravila stanovanjska zadruga Dom iz Celja, bila pa naj bi še ta mesec. Predvidevajo, da bodo že lahko analizirali izpolnjevanje samoupravnih sporazumov.

KOPER

Obalni odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti je na zadnji seji razpravljalo o stališčih do financiranja družbenih dejavnosti na tem področju v letu 1971. Odbor je sklenil, da bi bilo treba za osebne dohodke delavcev v družbenih dejavnostih zagotoviti sredstva v taki višini, da bi bilo možno uresničiti postavke iz Kataloga II najmanj v višini 95 %.

Izobraževanje novih sindikalnih delavcev

Seminarji za nova vodstva organizacij sindikata

V Sloveniji se te dni vrstijo seminarji za nova vodstva osnovnih organizacij sindikatov, ki so bila izbrana na večinoma že zaključenih občinskih zborih teh organizacij. Seminarji trajajo po nekaj dni, z njimi pa želijo občinska sindikalna vodstva usposobiti za sindikalno delo nove aktiviste.

Med prvimi sta take seminarje organizirala občinska sindikalna sveta v Ljutomeru in Lendavi. Na dvodnevnem seminarju v Ljutomeru je predaval o aktualnih nalogah sindikatov v zvezi s sedanjim gospodarskim položajem in v zvezi s predvidenimi ustavnimi spremembami tajnik RS ZSS Jože Marolt, o uresničevanju samoupravljanja v delovnih organizacijah in še posebej o instituciji samoupravnega dogovarjanja pa strokovni sodelavec RS ZSS Peter Toš.

Na seminarjih za nova vodstva osnovnih organizacij sindikatov prevladujejo sicer razprave o uresničevanju političnih ciljev in nalog zveze sindikatov Slovenije. Velika pozornost je posvečena tudi vprašanju, ki jih odpira program stabilizacije gospodarstva in prilagajanje delovnih organizacij zahtevnejšim pogojem gospodarstva. Mnogo pozornosti posvečajo na teh seminarjih tudi pripravam na II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije in predvidenim spremembam našega družbeno-političnega sistema.

M. P.

RAVNE NA KOROŠKEM

O DELITVI DOHODKA

Na zadnji razširjeni seji plenuma Občinskega sindikalnega sveta Ravne na Koroškem, seje se je udeležil tudi podpredsednik RS ZSS Jože Globačnik, so spregovorili o zakonu o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov. Na seji so bili tudi vodje gospodarsko-računskih sektorjev delovnih organizacij iz Mežiške doline.

Udeležence zadnje razširjene seje Občinskega sindikalnega sveta Ravne na Koroškem je med drugim zanimalo tudi, kako je s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem tam, kjer je v okviru ene delovne organizacije združenih več dejavnosti. Govora pa je bilo tudi o izjemnem dovoljevanju izplačil osebnih dohodkov nad dovoljenimi 11 %.

(ma)

NOVA GORICA

Več, a premalo

O financiranju zdravstvenih zavodov v letošnjem letu in o drugih problemih, ki jih ni malo v zdravstvu, so razpravljali na minuli seji občinskega sindikalnega sveta. Sklad komunalne skupnosti socialnega zavarovanja na Goriškem bo letos imel za 20 % več sredstev kot lani, kljub temu pa jih bo premalo za vse zahtevke, ki so jih predložili v svojih dokumentacijah pred sklenitvijo pogodb zdravstveni zavodi. Ti zahtevki so kar za 40 % višji kot lani. Precej pozornosti so člani predsedstva in povabljeni posvetili normativom komunalnega zavoda za socialno zavarovanje, s katerimi pa se zdravstveni zavodi na Goriškem ne strinjajo. Socialno zavarovanje namreč trdi, da so normativi preračunani na slovensko povprečje, medtem ko delavci zdravstvenih zavodov zahtevajo, naj pristojne službe izračunajo, koliko zdravstvenih uslug potrebuje goriško področje, koliko le-te stanejo, zlasti pa naj povedo, kolikšen del sredstev je to področje sposobno zagotoviti za zdravstveno varstvo.

ŽALEC

ZA ENOTNE CENE

Ko so na seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta razpravljali o organizaciji in financiranju zdravstvenega zavarovanja delavcev, so člani ponovno opozorili na številna nerešena vprašanja, ki povzročajo, da so pravice zavarovancev po različnih območjih zelo različne. Po njihovem mnenju bi morali v republiko ponovno razpravljati o enotni rizični skupnosti zdravstvenega zavarovanja za vso Slovenijo, saj bi s tem odpadla tudi različna rizična obremenitev dohodka in osebnih dohodkov. V zadnjih letih je, kot je znano, celjska skupnost imela najvišjo prispevno stopnjo, čeprav na sindikatih menijo, da zdravstvene usluge niso bile niti na takšni ravni kot v drugih skupnostih. Razen tega bi bilo treba po mnenju članov predsedstva OSS Zalec vendarle že določiti enotne cene za zdravstvene usluge v Sloveniji, in sicer ločeno za osnovno zdravstveno in za bolnišnično službo. Kljub tolikim zahtevam in razpravam še do danes nimamo niti standardov niti normativov za zdravstvene delavce, pa tudi predvidena kategorizacija zdravstvenih zavodov še ni opravljena.

Sindikati so za čimprejšnen podpis družbenega dogovora o urejanju vprašanj v elektrogospodarstvu

(Nadaljevanje s 1. str.)

bora, ki naj bi po določenih družbenega dogovora spremljal njegovo izvajanje in odločal o vprašanih posebnega družbenega pomena v zvezi s tem dogovorom. Predsedstvo je menilo, da bi ta odbor moral biti le začasen, z združitvijo elektrogospodarskih podjetij pa bi moral prerasti v iniciativni odbor za oblikovanje nove samoupravne organizacije za stalno samoupravno usklajevanje interesov družbe, gospodarstva

in elektrogospodarstva. Namesto predloženih petnajst članov naj bi ta odbor po predlogu predsedstva imel 24 članov; ker bi elektrogospodarstvo vanj delegiralo tretjino članov, naj bi TE Šošanj, Savske elektrarne, Soške elektrarne in TE Trbovlje imele v njem po enega člana, Elektrogospodarstvo Maribor pa štiri člane, ker združuje štiri samostojne organizacije združenega dela.

Predsedstvo je poudarilo, da predlog tega družbenega do-

govora pomeni za elektrogospodarska podjetja zadnje priložnost, da medsebojne odnose uredijo na samoupraven način; če tega ne bodo storili, bo ta vprašanja pač uredil zakon. Slovenski javnosti je dovolj prekanjan v zvezi z urejanjem najvažnejših vprašanj elektrogospodarstva; Slovenija mora imeti zagotovljeno kakovostno električno energijo po sprejemljivih cenah, to pa lahko zagotovi samo njeno integrirano elektrogospodarstvo...

Predsedstvo je na svoji seji sprejelo tudi zaključke o organizaciji razprav o gradivu „Samoupravljanje v delovnih organizacijah po uveljavljanju ustavnih in zakonskih sprememb“. To gradivo je pripravila Komisija za samoupravljanje pri RS ZSS in vsebuje kritično oceno dela sindikatov in drugih dejavnikov po uveljavitvi XV. ustavnega amandmaja in oceno sprememb, ki so jih delovne organizacije vnesle v svoje statute po sprejemu omenjenega amandmaja. Razprave o tem gradivu bodo torej pomenile iskanje najboljših rešitev za nadaljnji razvoj samoupravljanja, s tem pa tudi prispevek slovenskih sindikatov k delu II. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije. Skratka – delo s tem v zvezi bi moralo močno angažirati sindikalne organizacije na vseh ravneh.

Kot je sklenilo predsedstvo, naj bi občinski sindikalni sveti najprej sprejeli in izvedli svoje programe razprav o tem gradivu, potem pa bi na ravni RS ZSS naredili sintezo teh razprav, ki bi bila prispevek slovenskih delegatov k delu II. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije. Na regionalnih posvetih o teh vprašanih pa naj bi sodelovala vodstva občinskih sindikalnih svetov in organizacij ZK.

Na RS ZSS je do sedaj prišlo več kot 90 prošelj za oprostitev omejitve povečanja osebnih dohodkov iznad 11 %, kar dovoljuje zvezni zakon. Predsedstvo je s tem v zvezi

verificiralo kriterije za odobraviteljnih vlog – sprejeli so jih sindikalna gospodarska zbornica in IS SRS oz. roma sekretariat za delo, hkrati pa je sklenilo, da bodo v bodoče te vloge ocenjevale in dajala nanje svoje pripombe predsedstva RO posebnih sindikatov. K že obdelanim vlogam – približno 60 – ki bodo te dni pred IS SRS, pa bo dala svoje pripombe posebna komisija sindikatov, v kateri so vsi predsedniki republiških odborov sindikatov in podpredsednik RS ZSS Jože Globačnik.

Poseben problem so vloge, ki prihajajo iz negospodarstva. IS SRS je te dni poslal Službi družbenega knjigovodstva sklep, po katerem lahko republiški upravni organi povečajo osebne dohodke za 12 %, organi za notranje zadeve za 17 %, zdravstveni domovi in bolnišnice za največ 16 %. O dovoljenem povečanju osebnih dohodkov za prosvetne delavce pa bo sklepala Skupščina SRS.

Predsedstvo je na koncu seje sprejelo tudi sklep o sklicanju plenarne seje RS ZSS, ki bo pred koncem tega meseca in bo obravnavala aktualne naloge sindikatov v samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o usmerjanju delitve dohodka.

MILAN POGAČNIK

Pravna posvetovalnica DE

VPRAŠANJE:

Proti koncu marca minulega leta je naša delavka dala pobudo za sporazumno prekinitev dela, češ da po operaciji ne more opravljati težkih del, podjetje pa tudi ni imelo možnosti, da bi jo razporedilo na lažje delo. Upravnik obrata je delavki dal pristanek, ker pa iz obrata niso posredovali zapisnika z ustreznim sklepom pristojne komisije, personalna referentka ni mogla izdati pismenega sklepa o prekinitvi dela in tako delavke tudi ni odjavila. Ko je v decembru minulega leta odšla delavka na zavod za zaposlovanje, je bilo ugotovljeno, da ni odjavljena, čeprav ji je delovno razmerje prenehalo že pred tričetrt leta.

Napako priznavamo in vemo, da smo v tem primeru lahko odgovorni za prekršek. Sodimo pa tudi, da delavka zavoljo tega ni utrpela nobene škode. Delavki smo sedaj izdali pismeni ugotovljeni sklep o prekinitvi dela na njeno pobudo, vendar se je nanj pritožila in zahtevala, da ji priznamo delovo dobo ter povrnemo osebni dohodek za ta čas.

Ali je zahteva delavke pravilna ali pa je morda pravilno naše stališče, saj sodimo, da ni upravičena do denarnega nadomestila.

VINOGRAĐNIŠKO ŽIVINOREJSKI KOMBINAT LJUTOMER

ODGOVOR:

Po določenih temeljnega zakona o delovnih razmerjih sme z delavčovo privolitvijo delovna skupnost skleniti, da delavcu preneha delo. Posebno

sklepanje pismenega sporazuma z zakonom ni predpisano, potrebno pa je, da o predlogu delavca odloča delovna skupnost in da to zahtevo delavca sprejme. V praksi pa so se pojavili primeri, ko delovna organizacija ni ravnala strogo po določenih zakona in so nato delavci pred sodiščem uveljavljali svoje pravice glede prenehanja dela. Iz stališč sodišč lahko razberemo, da v primeru sporazumnega prenehanja dela ni potrebno izdati pismene in obrazložene odločbe o prenehanju dela, ker se taka odločba zahteva le v primeru, kadar preneha delo delavcu proti njegovi volji. Če je delavka v vašem primeru sama dala pobudo za prenehanje dela s privolitvijo in če je nato delovna organizacija ravnala skladno s pobudo delavke, čeprav pri tem ni izdala ustreznega pismenega sklepa, sodim, da delavka zaradi tega ni bila oškodovana in da zato tudi ne more uveljavljati odškodnine samo zaradi tega, ker je prejela sklepa o prenehanju dela s privolitvijo.

A. POLJANŠEK

KUPON DE — Pravna posvetovalnica

Samoupravno sporazumevanje v prometu

Na razširjeni seji se je v sredo sestalo predsedstvo RO sindikata delavcev prometa in zvez, da bi razpravljalo o samoupravnih in družbenih dogovorih v teh panogah, o nekaterih vprašanih v zvezi z izvajanjem zakona o omejitvi osebnih dohodkov v letu 1971 in slednjič še o programu in izvedbi seminarjev za sindikalna vodstva.

Na seji so se najprej seznanili z osnutkom družbenega dogovora, ki naj bi veljal za tiste delovne organizacije, ki ne bi pravočasno sklenile samoupravnega sporazuma. V zvezi s tem so menili, da je novi osnutek bolj prilagojen dejanskim potrebam, čeprav bo javna razprava nedvomno še marsikaj v njegovi vsebini spremenila. Izrečeno je bilo tudi mnenje, da je sklenitev družbenega dogovora vsekakor potrebna; da pa bi se morali dogovoriti o tem, za kakšne kriterije se bodo predvsem zavzemali sindikati.

Zaščita podjetniške akumulacije, kot jo predvideva ta dogovor, je prav gotovo nujna. Vendar je vsaj za sindikat delavcev prometa in zvez najbolj pomembno, da bo zagotovljeno primerno plačilo za opravljeno delo in da med zaslužki istih kategorij zaposlenih ne bo razlik, ki ne bi izvirale iz dela. Dogovorjena višina minimalnih osebnih dohodkov bi morala – mimo drugega – predstavljati tudi minimum rentabilnosti delovnih organizacij. Če kolektivi ne bi mogli zagotavljati takih zaslužkov, ki morali nemudoma začeti z njihovo sanacijo.

Spriču teh izhodišč so se člani predsedstva RO sindikata delavcev prometa in zvez zavzeli za to, da bi v njihovi panogi čimprej začeli s pripravami za sklenitev samoupravnih sporazumov, veljavnih za vsako izmed devetih dejavnosti, kolikor jih združuje

Ob zaključku redakcije

njihov sindikat. Dokončno stališče s podrobnejšimi napotki naj bi sprejeli na bližnji plenarni seji, na kateri naj bi se dogovorili tudi o razmejitvi pristojnosti organov sindikata v zvezi s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem.

V nadaljevanju se je predsedstvo RO sindikata delavcev prometa in zvez izreklo svoje priporočilo, naj bi izvršni svet SRS šestim kolektivom dovolil izplačati višje osebne dohodke, kot pa je dovoljeno na osnovi zdaj veljavne zakona. To priporočilo brez vsakih pogojev velja za PTT podjetje Nova Gorica in Zdrženje soferjev in avtomehaničev Ljubljana, s pogojem, da se v letošnjem letu ne smejo spremeniti razmerja v delitvi dohodka, pa za Cestno podjetje Celje, Avtoprevoz iz Semetra v Savinjski dolini, Ljubljana-transport in PTT podjetje iz Ljubljane. —mg

Prvič iz oči v oči

Kaj vse kali notranje odnose v kolektivu tovarne GOSTOL, Nova Gorica

Razširjeni sestanek političnega aktiva novogoriške tovarne GOSTOL je – vsaj kaže tako – le prižgal zeleno luč za razreševanje skaljenih notranjih odnosov, ki ta 400-članski kolektiv razburjajo že od 1963. leta dalje. Nezadovoljstvo je doseglo vrh v zadnjih šestih mesecih, ko so se kot po tekočem traku vrstili dogodki: najprej prekinitev dela, nato odstop predsednika sindikalne organizacije, zaradi nesklepnosti odložen občni zbor sindikalne organizacije in slednjič „razbit“ občni zbor.

Povedati velja, da je ta občni zbor potekal normalno vse do trenutka, ko je nekdanji predsednik sindikata – tisti, ki je pred tremi meseci odstopil – zaključil svojo razpravo, se zahvalil za besedo in odšel iz dvorane. Sledilo mu je kakih 100 delavcev, ki so se s tem očitno solidarizirali s kritičnimi besedami svojega nekdanjega sindikalnega voditelja. Tako občni zbor sindikalne organizacije tovarne GOSTOL seveda ni mogel nadaljevati dela in so ga preložili za nedoločen čas, pravzaprav dotlej, dokler politični kti in samoupravni organi ne bodo osvetlili vzrokov nezadovoljstva med delavci.

Lahko rečemo, da so ob takšnih razmerah v tovarni GOSTOL ukrepali nad vse naglo. Že čez dva dni – prejšnji petek – se je namreč sestel politični aktiv na odprti seji.

KAJ JE PAVEDAL NEKDANJI PREDSEDNIK SINDIKATA?

Velja omeniti, da je sestanek političnega aktiva dejansko izvenel v razgovor iz oči v oči med delavci z ene in vodstvenimi ter samoupravnimi in političnimi organi z druge strani. Kot prvi je dobil besedo nekdanji predsednik sindikata Stane Bratuž, ki je samo ponovil vse tisto, o čemer je razpravjal na občnem zboru: da vodilni delavci kličejo zaposlene na zagovor, če javno izrečejo kritiko; da seje samoupravnih organov niso pripravljene in delavski svet pogosto postane glasovalni stroj; da pri delitvi osebnih dohodkov, sistemizaciji delovnih mest, dopustih in zaposlovanju novih sodelavcev pogosto ukrepajo mimo veljavnih pravilnikov;

da slaba organizacija dela številnim posameznikom omogoča dodatne zasluge v obliki nadur; da vodstvo podjetja in samoupravni organi „zavoljo poslovnih interesov“ dopuščajo tudi nezakonitosti itd.

Razčiščevanje zadev, o katerih je spregovoril nekdanji predsednik sindikata, je razkrilo, da ima v marsičem prav, da se sicer v nekaterih zadevah moti. Razprava je tudi razkrila, da vsaka izmed tako ali drugače spornih zadev niti ni kdo ve kako problematična, da pa je nerazrešenih vprašanih toliko, da se nezadovoljstvo kolektiva iz dneva v dan stopnjuje.

RAZUMEN RAZPLET

Če se odnosi v nekem kolektivu „zakuhajo“ tako daleč, kot so se v tovarni GOSTOL, ne preseneča, če razpravljanje zaide v hude skrajnosti. Sestanek političnega aktiva v tovarni GOSTOL ni bil nobena izjema. Velja pa zapisati, da je slednjič le prevladala strpnost, ki je tudi narekovala odločitev, naj bi zadevo dokončno razrešili po samoupravni poti. Udeleženci sestanka so namreč sklenili, naj delavski svet nemudoma razpravlja o vprašanih, o katerih je tekla razprava, naj poišče rešitve problemov, ki vznemirjajo kolektiv, in sklepa o zaupnici direktorju in sekretarju podjetja, ki naj bi bila krivca slabih odnosov.

V zvezi s tem velja omeniti, da je direktor podjetja na sestanku političnega aktiva med drugim ponovil svojo zahtevo, naj bi delavski svet čimprej upošteval njegov predlog za izvedbo predčasne reelekcije, medtem ko je sekretar podjetja izrazil pripravljenost, da odstopi, če se izkaže, da je kriv tistega, česar ga dolži kolektiv.

Namesto zaključka samo še tole: delavski svet tovarne GOSTOL se je sestel minuli ponedeljek in je že določil program razreševanja problemov, ki tarejo njihov kolektiv. Hkrati pa je odbil direktorjevo zahtevo, naj bi izvedli predčasno reelekcijo in sprejel ostavko sekretarja podjetja. S tem je v bistvu potrdil voljo kolektiva, ki je v javni razpravi na sestanku političnega aktiva vsemu navkljub izrekel zaupnico direktorju in nezaupnico sekretarju podjetja. MILAN GOVEKAR

Z OBČNIH ZBOROV OSNOVNIH ORGANIZACIJ SINDIKATA

TEKSTILNA TOVARNA SUKNO, ZAPUŽE:

NIČ VEČ PONOČI!

Občni zbor osnovne sindikalne organizacije v tekstilni tovarni „Sukno“ v Zapužah je izzvenel v znamenju dveh pomembnih dogodkov – otvoritve nove predilnice in proslave dneva žena.

S tem, ko bodo v teh dneh stekli stroji v novi predilnici, vanjo so vložili 15 milijonov dinarjev lastnih sredstev, bodo zagotovili vse pogoje za ukinitve nočnega dela v tkalnici, kjer je zaposlenih največ žensk. Kot je v razpravi omenil direktor tovarne Lojze Andolšek, bo mogoče v tkalnici ukiniti nočno delo že v maju letos, torej tedaj, ko bo stekla redna proizvodnja v novi predilnici.

Preden pa so v „Suknu“ v Zapužah zgradili novo predilnico, so prav tako z lastnimi sredstvi modernizirali staro predilnico, barvarno, kotlaro in zgradili novo tkalnico. Njihova tovarna je zdaj ena najsoodnejših tekstilnih tovarn v republiki. Za to pa je bilo potrebno mnogo napora celotnega kolektiva. Veliko je bilo odrekovanja, stiskanja pasu. O tem pričajo tudi razmeroma nizki osebni dohodki, ki so za minulo leto zna-

šali v poprečju le nekaj več kot 1.000 dinarjev. Veliko pa je še delavk ob tkalskih in predilskih strojih, ki zaslužijo od 700 do 800 dinarjev na mesec.

„Zdaj smo si končno ustvarili pogoje, da bomo lahko začeli popravljati tudi naš standard,“ je dejal na občnem zboru predsednik osnovne sindikalne organizacije, „saj tako ne moremo več naprej! Ob povprečnem osebnem dohodku, kakršnega imamo zdaj v tovarni, je življenje mnogih delavcev – če upoštevamo samo denar, ki ga morajo odšteti za najemnine in vzdrževanje stanovanj – res ogroženo. Zato se moramo odločiti za drugačno politiko na tem področju. Predlagam, da začnemo namensko varčevati in oročati sredstva v sklad za stanovanja, s čimer bi omogočili gradnjo zadostnega števila cenejših stanovanj za tiste naše delavce, ki si zdaj zgrajenih stanovanj in visokih najemnin ne morejo privoščiti.“

Tudi direktor tovarne Lojze Andolšek je podprl prizadevanja sindikata. Pojasnil je, da bodo kmalu plačali vse obveznosti za novo predilnico; tako

bodo lahko že v kratkem času bistveno popravili tudi osebne dohodke vseh zaposlenih. M. Ž.

Na dobri poti, ampak...

(Nadaljevanje s 1. strani)
tržišča in še nekateri vzroki terjajo spremembo predpisov, ki bi tuje poslovne partnerje bolj stimulirali tudi za naložbe v industrijskih conah jugoslovanskih pristanišč.

Jugoslovanske luke bi verjetno že uspele v svojih prizadevanjih, če bi bile med seboj bolj povezane. Žal pa doslej še ni bil uresničen sklep konferenčne samoupravljalcev o ustanovitvi združenja ali nekega drugega organa, ki bi povezoval vse pomorske luke. Odlašanje seveda škoduje interesom pristanišč pa tudi gospodarstvu kot celoti. Zlasti zdaj, ko se kolektivni luških podjetij že pripravljajo na konferenco jugoslovanskih samoupravljalcev, naj bi tem vprašanjem posvetili to-

liko več pozornosti, da bi morala le izoblikovati za večino sprejemljiv osnutek ustreznega samoupravnega dogovora o povezovanju pristanišč tudi na tem področju.

Zaradi vsesplošnih prizadevanj kolektivov jugoslovanskih luških podjetij, da bi izboljšali poslovne rezultate, so se precej izboljšali tudi osebni dohodki pristaniških delavcev. Vendar pa problematika notranje delitve še vedno predstavlja najhujši kamen spotike in stalno pretno, da se ponovijo v tej panogi doslej pogoste konfliktna situacije. Če bi delo strokovnih služb usmerili v analitično ocenjevanje delovnih mest in v predpisovanje tehnoloških postopkov, če bi hkrati poskrbeli za enotnost sistema nagraje-

vanja znotraj celovitega tehnološkega postopka, bi po vsej verjetnosti lahko odpravili vzroke številnih konfliktnih razmer.

V zvezi s problematiko družbenega standarda pristaniških delavcev pa so, vsaj kaže tako, kolektivni naših luških podjetij vsaj trenutno povsem nemočni. Gre za to, da je akumulativnost luk zelo majhna, da jim primanjkuje strokovnih kadrov, da tržni pogoji vsiljujejo nenormalno hiter razvoj, da še niso razrešena temeljna sistem-ska vprašanja in da slednjič tudi inflacija in še drugi vzroki povzročajo ekonomsko neutemeljeno prerazdeljevanje dohodka. Zato bi morali razreševati predvsem te probleme, saj zavoljo njih luška podjetja izgubljajo še tista minimalna sredstva, ki bi

jih sicer lahko namenila za izboljševanje družbenega standarda zaposlenih. —mG

PTUJ

V medobčinskem odboru sindikata delavcev storitvenih dejavnosti Ptuj in v OSS Ptuj že dlje razpravljajo o tem, da bi bilo potrebno pri občinski skupščini Ptuj ustanoviti svet za storitvene dejavnosti. Potrebe se kažejo zlasti zavoljo tega, ker je problematika v trgovini, gostinstvu, turizmu, obrtni, komunalni in stanovanjski dejavnosti obsežna, pestra in tudi pereča. Na zadnji seji predsedstva občinskega sveta zveze sindikatov Ptuj so ponovno razpravljali o tem in v celoti podprli predlog predsedstva medobčinskega odbora sindikata delavcev storitvenih dejavnosti

KAKO UČINKOVITO OBVEŠČATI SAMOUPRAVLJAVCE

KAJ JE INFORMACIJA IN KAJ KOMUNIKACIJA?

Ker razglabljam o teh nadaljevanjih o informiranju samoupravljalcev oziroma o samoupravnem komuniciranju v delovni organizaciji, je treba odgovoriti tudi na vprašanje, kaj je informacija in kaj komunikacija!

V III. delu Splošne enciklopedije Jugoslovanskega leksikografskega zavoda je na 536. strani za pojem „informacija“ naslednja razlaga: „Informacija je obvestilo, sporočilo, podatek o nečem.“ To pomeni, da razumemo v najširšem smislu pod tem pojmom sporočanje vesti, podatkov, mišljenj, idej in prepričanj o kakršnikoli stvari v katerikoli obliki – celo kot znanstveno delo. O pojmu „komunikacija“ pa je v IV. delu istega vira na 298. strani zapisano: „V najširšem smislu pomeni materialno komunikacijo, to je materialni dotik in prenašanje materialnih predmetov od enega člana družbe k drugemu, kakor tudi duhovno komunikacijo, to je prenašanje psihičnih dražljajev. V ožjem smislu pa je komunikacija samo prenašanje psihičnih dražljajev, ki so lahko najrazličnejši. Teh se v pravem pomenu besede ne „prenaša“, temveč se jih le izraža, sporoča – postopa se tako, da jih drugi zaznavajo in vedo, kakšni so. Ker niso materialni, jih ni mogoče neposredno zaznati, opaziti. Da jih je mogoče izraziti, izpovedati in „prenesti“, jih je treba najprej materializirati. To pomeni, da se vzame neki materialni pojav, predmet, opravilo itd. in določi, da označuje neko določeno psihično vsebino. Ta materialni pojav je znak, ki vsebuje torej določeno pomen. Sporočanje nastane, če subjekt, ki sporoča, in subjekt, kateremu se sporoča, razumeta določeni in isti materialni znak na enak način. Toda zelo težko je doseči, da dva ali več subjektov popolnoma istovetno razumejo pomen, kajti naj bo pomen znaka še tako določen, nikdar ne more biti istovetnost v razumetju popolna. To se pravi, da subjekt, ki sprejema obvestilo, sporočilo, tega vedno razume prirejenega svoji subjektivnosti in konkretni subjektivni situaciji.“

Če poskušam opredeliti oba pojma tudi z vidikov znanosti o organizaciji dela, potem naj dodam, da razumemo pod pojmom informacija sporočilo,

obvestilo, poročilo ali podatek, ki zadeva določeno dejstvo ali pa je v zvezi z določenimi spremembami, gibanji in težnjami. Osnovna naloga sliherne informacije je sporazumevanje med ljudmi, zlasti medsebojno sporazumevanje ljudi, ki sodelujejo v isti organizaciji, torej v skupnem, združenem delu. Vsaka informacija vsebuje določeno sporočilo, ki ga tisti, ki informira, naslavlja ali namenja sprejemniku oziroma sprejemniku.

Proces informiranja torej temelji na psihosocialnem stiku dveh ali več oseb, ko nastane v zavesti v tak stik pritegnjene osebe ali skupine oseb taka misel, takšen miselni proces, kakršnega je razodela in sporočila oseba ali skupina oseb, ki informira. Poznamo več vrst oziroma oblik takega stika: 1. stik v mišljenju, ki poteka po posredovanju in razumevanju, izkazuje pa se v soglasju ali nesoglasju med posamezniki in skupinami; 2. stik v čustvovanju, ki se pojavlja v simpatiji ali naklonjenosti in antipatiji ali nenaklonjenosti posameznikov, pa jih zato bodisi združuje bodisi razdvaja; 3. stik v interesih ali zanimanjih, koristih, ki se lahko pojavlja ali v čustvovanju solidarnosti, podpiranja, soglašanja posameznikov, zavedajočih se skladnosti svojih interesov, ali v čustvovanju razprtja posameznikov, zavedajočih se nasprotja v interesih; 4. stik v volji, ki se kaže v skupnem prizadevanju posameznikov, katerih delovanje je usmerjeno k istemu cilju in za katerega uresničitev prispeva vsak po svojih močeh.

Ne glede na to, za kakšen psihosocialni stik gre, v vsakem ločimo naslednje elemente:

1. osebo, ki sproži tak stik in ki nastopa kot pobudnik stika; pravimo ji komunikator;
2. osebo, ki je v tak stik pritegnjena in ki torej vstopa v stik pod vplivom pobudnika – komunikatorja; pravimo ji komunikant;
3. psihosocialni stik, ki ga razumemo v socialni psihologiji in v sociologiji obveščanja kot obvestilo ali naznanilo; pravimo mu komunikacija.

Spoznanja o učinkovitosti načinov obveščanja in komuniciranja predvsem zahtevajo, da se mora komunikator dobro zavedati, kaj namerava doseči pri komunikantu. Zato mora vedeti, kako je možno nanj vplivati. Ni namreč dovolj, če se komunikator zaveda vsebine svojega obvestila. Učinek obvestila ni odvisen samo od vsebine, ki jo to obvestilo prenaša, ampak vpliva nanj tudi več subjektivnih dejavnikov.

Glavni cilj obvestila ali sporočila je, da komunikator vzbudi komunikanta k sodelovanju v mislih in ga pridobi za neko idejo, misel, dejanje. To pa lahko doseže le, če vzbudi pri komunikantu zanimanje za obvestilo. Besedilo samo pa največkrat še ne zadostuje, da bi komunikant postal pozoren na njegovo vsebino. Zato mora komunikator poskušati opozoriti komunikanta na svoje obvestilo na najrazličnejše načine: z modulacijo govora, s poudarjanjem važnejših besed, z mimiko itd. Učinek obvestila je namreč odvisen od načina, kako komunikator poda svoje obvestilo, kako ga poseduje komunikant.

Pomemben pa je tudi nazor komunikantove osebnosti. Komunikator se mora zavedati, da lahko komunikant dokaj različno sprejme obvestilo, ki mu ga hoče sporočiti. Upoštevati mora torej njegovo duševno zrelost in njegove duševne zmogljivosti, saj je to prvi pogoj za ustrezen sprejem obvestila. Drugače mora sporočati preprostemu človeku z nižjimi spoznavnimi in razumskimi sposobnostmi ter s skromnim besednim zakladom in drugače človeku z bogatim besednim zakladom. Se pravi, da se mora komunikator prilagoditi v psihosocialnem stiku duševni ravni komunikanta. Mora se komunikantu resnično približati, sicer ga le s težavo pridobi za obvestilo. Računati pa mora pri tem tudi z njegovimi osebnimi interesi. Pomembne so pri tem tudi njegove prirojene čustvene dispozicije, to so razpoloženja in nagnjenja, ki odločujoče vplivajo na vzbujanje komunikantovega zanimanja za obvestilo. G. W. Allport pravi o tem, da mora komunikator vselej računati s tem, kako bo komunikant interpretiral ali razlagal dano mu obvestilo z vidika svojih osebnih interesov in ustrezno svojim nagnjenjem, razpoloženjem. Če bo podal obvestilo razločno, bo komunikator lažje dosegel svoj namen, kot če bo obvestilo nerazločno, saj ga bo komunikant sicer primoran po svoje dopolniti in mu dodati smisel, ki se največkrat ne bo več ujema z mislimi komunikatorja.

DUŠAN REBOLJ

PRIHODNJIČ:
DA BI SE BOLJE RAZUMELI ...

BRNO 1971

Na gospodarski zbornici Slovenije je pomočnik direktorja brnskega sejma seznanil novinarje o drugem specializiranem mednarodnem velesejmu blaga za široko potrošnjo, ki bo v Brnu na Češkoslovaškem od 18. do 25. aprila letos. Prvi štirje dnevi sejma so namenjeni poslovnim ljudem, v drugih štirih

dneh pa si bo sejem lahko ogledal vsakdo.

Na letošnjem mednarodnem velesejmu blaga za široko potrošnjo v Brnu bo razstavljalo 400 proizvajalcev iz 31 držav. Največji tuji razstavljavec bo Sovjetska zveza, ki bo razstavljala na 20.000 kvadratnih metrih površine, sledi pa ji Italija, ki bo na 15.000 kvadratnih metrih prikazala češkoslovaškim potrošnikom najrazličnejše blago, predvsem pa najrazličnejše aparate za gospodinjstvo. Med najpomembnejše tuje razstavljavce na velesejmu v Brnu lahko štejemo še Poljsko, Madžarsko, Ro-

munijo, Bolgarijo, NDR, Zvezno republiko Nemčijo, Švedsko, Švico, Veliko Britanijo in druge.

Na skromnih 528 kvadratnih metrih razstavne površine se bo na brnskem velesejmu predstavilo tudi 14 jugoslovanskih podjetij. Med najpomembnejšimi našimi razstavljavci naj omenimo ljubljansko trgovsko izvozno in uvozno podjetje Jugotekstil, Elektronsko industrijo iz Niša in Elektrometal iz Beograda.

Zakaj tako skromno zanimanje jugoslovanskih podjetij za sejem v Brnu? Ali jugoslovanska podjetja niso zainteresirana za prodajo svojih izdelkov na če-

škoslovaškem tržišču? Odziv jugoslovanskih podjetij na povabilo brnskega velesejma je toliko manj razumljivo, če upoštevamo, kolikšen pomen mu je pripisala sosednja Italija!

In kaj bomo sicer lahko videli na brnskem velesejmu blaga za široko potrošnjo? Izdelki so razdeljeni na deset skupin. V prvi so izdelki iz stekla, keramike in porcelana, v drugi iz kože in krzna, v tretji iz tekstila, v četrti skupini so pohištveni izdelki in dopolnilna oprema za stanovanja, v naslednji skupini so glasbeni instrumenti, sledijo izdelki

elektronike, radio in televizijske tehnike, nato kemični izdelki, prehrabeni izdelki, drobno industrijsko blago in gradbeni material ter vikend hišice.

Za obiskovalce brnskega velesejma blaga za široko potrošnjo so pripravili tudi mnogo zabavnih prireditev, modnih revij in podobnega. Za vse tiste v Sloveniji, ki se bodo odločili za ogled sejma, pa naj povemo, da je češkoslovaška turistična agencija Čedok že zagotovila prenočišča v brnskih hotelih, v študentskih domovih ter v zasebnih sobah.

M. Ž.

TISKOVNA KONFERENCA

Po pravi poti?

Analiza cene poprečnega jugoslovanskega proizvoda, ki stane 100 din, kaže, da odpade 74 din na materialne stroške in storitve, 3 din na amortizacijo in

BREST
POHIŠTVO

23 din na dohodek podjetja. Od teh 23 din odpade manj kot polovica na osebne dohodke, petina na sklade, drugo pa na družbene obveznosti. Smešno bi bilo torej pričakovati, da bomo omejitev osebnih dohodkov, ki predstavljajo le desetino vseh stroškov, zaustavila rast cen. Bolj pomembno bi bilo torej zmanjšati stroške proizvodnje in družbene obveznosti. Vsak dinar povečanja teh stroškov je enak povečanju osebnih dohodkov za 6 din. Tako računice o „zidanju“ cen bi bilo treba upoštevati tudi pri njihovem „rušenju“. Ta naloga pa je spričo povečanih cen materiala še težja. Vsekakor ostaja slej ko prej edina pot za povečanje materialnega prostora gospodarstva njegova razbremenitev.

Čemu odlašamo?

Gospodarstveniki ugotavljajo, da je za jugoslovansko gospodarstvo značilna nizka produktivna sposobnost. Jedro osiromašitve reproduktivne sposobnosti gospodarstva je v sistem delitve ustvarjene akumulacije, ker so v času po reformi sredstva zveznega proračuna, dodatna proračunska sredstva in sredstva izvenproračunske bilance skoraj trikrat preseglja celotno podjetniško akumulacijo jugoslovanskega gospodarstva. Sedanje razbremenitve gospodarstva še zdaleč ne zadostujejo za izboljšanje teh razmer. Tudi temeljna naloga devalvacije: zmanjšati uvoz in povečati izvoz, bo ostala neuresničena, če ne bomo odpravili visokih carinskih stopenj in sprejeli učinkovite ukrepe za večjo izvozno spodbudo. Zunanjetrgovinski režim je treba čimbolj poenostaviti in zmanjšati njegovo restriktivnost. Skoraj v vseh industrijskih panogah je izvozna spodbuda prenizka, prav tako v kmetijstvu.

DUŠAN REBOLJ

ŠE DOBRE TRI TEDNE JE ČASA ...

Kmalu brez izjem

Po 7. aprilu letos bodo morale delovne organizacije, ki svojih poslovnih obveznosti ne bodo zmogle opraviti v 42 urah tedenskega dela, vrednotiti in obračunavati delovni čas iznad 42 ur v tednu kot nadurno delo

Temeljni zakon o uvedbi 42-urnega delovnega tedna je pričel veljati že 7. aprila 1970. leta. Postavil je tri glavne pogoje, da delovna organizacija lahko upelje skrajšani delovni čas: nezmanjšan obseg proizvodnje ali storitev, nezmanjšana produktivnost dela in nezmanjšani osebni dohodki. Ker pa precej delovnih organizacij do lanskega aprila še ni moglo zadostiti vsem tem pogojem, je lahko pristojni sekretariat za delo rok za prehod na 42-urni delovni teden podaljšal do letošnjega 7. aprila. In kot kaže, se je te možnosti oprijelo precej organizacij, saj je bilo po podatkih zavoda SRS za statistiko v Sloveniji še 31. septembra lani kar 122 delovnih organizacij, ki še niso uvedle 42-urnega delovnega tedna. Ker so takrat zaposlovalce skupno več kot 28.300 delavcev, pomeni, da pred petimi meseci blizu 5,2 % zaposlenih v Sloveniji po dolžini svojega delovnega časa ni bilo v enakopravnem položaju s preostalimi državljanji. Za izpolnjevanje svojih delovnih obveznosti morajo namreč delati po nekaj ur – ponekod celo po šest ur – na teden več kot preostalih 94,8 % zaposlenih v naši republici!

Po podatkih Zavoda SRS za statistiko dela v podjetjih črne metalurgije je še 49,7 % zaposlenih v „rednem“ delovnem času več kot 42 ur na teden. V lesni industriji je delež takih delavcev 18,0 %, v barvni metalurgiji 16,4 %, v usnjarski industriji 15,8 %, v živilski industriji 12,1 % in v premogovnikih 10,8 %. To pomeni prevedeno v delovne razmere zaposlenih, da morajo delati za dosego normalnih delovnih učinkov in izpolnjevanje svojih delovnih obveznosti več časa, kot je to dolo-

čeno z zakonom, ne da bi dobivali dodatek za delo nad polnim delovnim časom!

Vsiljuje se vprašanje, ali res v vseh delovnih organizacijah, ki še niso uvedle 42-urnega delovnega tedna, vztrajajo pri daljšem delovniku zato, ker so njihove proizvodne zmogljivosti do skrajnosti izkoriščene, ker so stroji izrabljeni in ker prav ničesar ni mogoče več storiti za izboljšanje organizacije dela? Zanimivo bi bilo tudi vedeti, koliko izmed takih organizacij sploh ima akcijske programe za prehod na 42-urni delovni teden? To je bilo namreč pogoj, da je delovna organizacija lahko lani po 7. aprilu zaprosila za podaljšanje

duktivnost in seveda tudi nezmanjšane osebne dohodke?

Seveda pa ne gre le za izboljšanje delovnih razmer več kot 28.300 zaposlenih v Sloveniji, ki morajo delati za svoj osebni dohodek več časa, kot določa za redni delovni čas zakon! Pomembno je tudi vprašanje ekonomičnosti in bolj rentabilnega poslovanja 122 delovnih organizacij, ki bodo morale 7. aprila vpeljati 42-urni delovni teden in vsako delo nad 42 ur v tednu obračunavati kot nadurno delo. To bo namreč pomenilo večjo udeležbo dohodkov v ceni njihovih izdelkov ali storitev in se tudi odrazilo v znižanju dohodka. Znižati dohodek pa bo pomenilo še bolj okrniti sklade in zmanjšati možnosti za rast osebnih dohodkov ...!

In kaj lahko storijo osnovne organizacije sindikata v delovnih organizacijah, ki še niso prešle na 42-urni delovni teden? Ob podpori občinskih organizacij Zveze sindikatov lahko preusmerijo razgibajo članstvo, da bo postavilo v ospredje vprašanje svoje pravice do krajšega delovnega časa. Še največji pa bo njihov prispevek, če bodo vztrajale, da se v statutih in drugih internih aktih po 7. aprilu spremeni tisto besedilo, ki govori o trajanju rednega delovnega časa. Seveda pa bo to vse le bitka za formalno vprašanje, če strokovni kadri v takih delovnih organizacijah ne bodo storili vsega, kar lahko naredijo. V odkrivanje notranjih rezerv, v boljšo izrabo surovin, v boljše izkoriščanje strojnih zmogljivosti in v boljšo organizacijo dela nas poleg zakonskega določila o novi dolžini rednega delovnega časa silijo tudi prizadevanja znanih stabilizacijskih ukrepov ...!

roka, ki ga določa zakon. Seveda pa bi kazalo v takih delovnih organizacijah tudi vprašati strokovne službe in posamezne strokovnjake, ki odgovarjajo za modernizacijo poslovanja in za boljše izkoriščanje notranjih rezerv, ali se res ne da prav nič izboljšati in izpopolniti, kar bi zagotovilo ob prehodu na 42-urni delovni teden nezmanjšani obseg proizvodnje ali storitev, nezmanjšano pro-

Komentatorjev stolpec

Neposredne naloge

Nihče v Jugoslaviji se te dni ne more pritoževati nad političnim mrtvilom. Kogar ne tarejo stabilizacijske skrbi, se lahko poglubi v predlagane ustavne amandmaje, a kdor se ne jezi nad zamrznitvijo ali rastjo cen, lahko razmislija, kakšen bo petletni načrt družbenega razvoja, ki ga pripravljamo. Skratka, nikomur se ni treba dolgočasiti!

Toda čeprav so na dnevnem redu političnih razgovorov same velike teme, od naloge, kako povečati veljavo delovnega človeka v združenem delu, do celovitega predloga, kakšna naj bo poslednja podoba Jugoslavije, nikakor ne kaže pozabiti na prizadevanja zveznega izvršnega sveta in drugih organov, predvsem pa delovnih organizacij, za umiritev neugodnih gospodarskih gibanj. Apetit po investicijah se namreč še vedno niso podelili. Nasprotno, prej bi lahko rekli, da celo naraščajo. Zato kaže prav zdaj, ko se pogovarjamo, koliko bo po spremembi ustave in gospodarskega sistema kdo na dobičku ali na izgubi, ponovno opozoriti na neprijetna dejstva, ki jih moramo upoštevati, če želimo uresničiti stabilizacijski program.

Eno takšnih dejstev je, da ne more biti noben program investicijske gradnje nedotakljiv, če je v nasprotju s cilji stabilizacijske politike. Naloga, na katero to dejstvo opozarja, pa je: umiriti porabo, investicijsko, splošno in osebno ter tako omejevati povpraševanje ter preprečiti naraščanje cen. Tudi v praksi – ne le v besedah – morajo torej porabniki ustvarjenega družbenega proizvoda uveljaviti načelo, da ne more nihče trošiti brez kritja. Vsi bi se morali zato opirati le na lastne sile in rezultate, na svoj dohodek in svojo akumulacijo.

Izhod iz sedanjih zaostrenih gospodarskih razmer je treba iskati le v povečanju učinkovitosti celotnega našega gospodarskega in družbenega življenja, ki bi moralo temeljiti na večji produktivnosti živega dela, večji učinkovitosti izkoriščanja osnovnih sredstev, večji investicijski učinkovitosti itd. Zato je nujno treba nadaljevati z modernizacijo in rekonstrukcijo proizvodnih zmogljivosti ter bistveno izboljšati organizacijo dela in tehnologijo proizvodnje.

Ugodne učinke devalvacije pa je razen za uresničitev omenjenih nalog treba izkoristiti tudi za doseg konvertibilnosti dinarja, brez katere ni mogoče v praksi dosledno uresničiti predvidenih ustavnih sprememb, zlasti ne v zvezi z ekonomskimi funkcijami federacije pri zagotavljanju delovanja enotnega tržišča.

Kakor je znano, naj bi do konca marca pripravili vse glavne predloge za spremembo ekonomskega sistema, do konca aprila pa predložili v obravnavo zvezni skupščini srednjeročni plan Jugoslavije, ki naj bo akcijski program za doseg ciljev stabilizacije in reforme na trajnejših osnovah. Časa za začetek gospodarjenja na bolj solidnih osnovah je torej malo, zato ga velja čimbolj izkoristiti.

VINKO BLATNIK

V OBJEKTIVU

Tovarna piščancev

„Pi, pi, pi, nate, pipike!“ je nekdanja klicala gospodinja na kmečkem dvorišču, ko je krmila svojo kurjo družino. Še danes je marsikje tako. Večino kurjega mesa in jajc so včasih pojedli doma, in le nekaj so prodali tudi v mesta. Danes je piščančje meso vse bolj pogosto na mizi prav v mestih. Leta 1962 je vsak Jugoslovian pojedel tri kilograma kurjega mesa letno, danes že deset kilogramov. Zrasle so prave tovarne piščancev.

Eno od takih ima tudi perutnina Ptuj.

„Najprej je treba sicer jajce,“ pravijo pri PP. Sami pa so vseeno kupili v Holandiji piščance pasme hubbard. Iz njih so vzgajali jato, ki danes šteje 100.000 kokoši. Vsaka znese v svojem kurjem življenju 100 do 120 jajc, iz katerih v umetni kokliji, ki se ji pravi valilnica, zvalijo piščance. Ne-

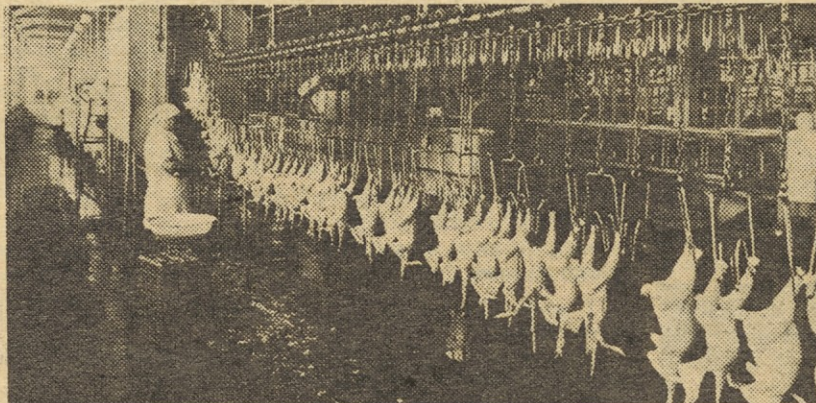
kaj jih prodajo, nekaj dajo kmetom kooperantom, druge pa gojijo sami. V velikih „kokošnjakih“ PP piščanci 58 dni nimajo drugega dela, kot da jedo in pijejo. Hrano jim „dovajajo“ kar s tekočimi trakovi. 58 dni je najbolj ekonomična starost. V tem času dobi piščanec poldrugi kilogram teže.

Trenutno gojijo v kurnikih PP 260.000 piščancev. Vsi bodo šli v klavnico. Tam je vse mehanizirano. Na začetku obesijo na tekoči trak žive piščance, potem jih omamijo z električnim tokom, zakoljejo, v stroju s toplo vodo oskubijo, očistijo in zopet operajo. Trak gre skozi hladilnico, od tam pa v pakirnico. Potem jih na avtomatski tehtnici tehtajo in naložijo na kamione.

In dalje? Pot je znana.

Pred petdesetimi dnevi je bilo v kurniku komaj opaziti skupinice majhnih rumenih kepic. Danes, ko so piščanci skoraj godni za klavnico, imajo komaj dovolj prostora za premikanje.

Zadnja postaja v „tovarni“ piščancev. Dva tisoč na uro jih izgubi življenje. Prav toliko jih stroji oskubijo in delavke očistijo, tehtajo in zapakirajo. Vse po tekočem traku.

Pogled v notranost valilnice, enega od enaindvajsetih delov velike koklje. Ni majhna ta koklja. Naenkrat valja do 800.000 jajc.

POLOŽAJ TOVARNE MERIL SLOVENJ GRADEC
V NOVIH POGOJIH GOSPODARJENJA

Ali bodo podražitve »pobrале« višji dohodek

Treba je kar najbolj odgovorno pregledati, kje
so spremembe cen nujne

Slovenjgraška Tovarna meril sodi med tiste delovne organizacije, ki so že pred leti uspešno posegle na tuja tržišča. Letos bodo v tej delovni organizaciji dosegli že blizu 30 milijonov dinarjev realizacije, polovico prarazredne pa bodo izvozili na tuja tržišča, predvsem v Združene države Amerike, Avstrijo, Belgijo, Italijo, na Nizozemsko in nekaj tudi na Madžarsko. Na tržišču s konvertibilnimi valutami, na ta odpade kar 98 % vsega izvoza, izvažajo merila in lesno galanterijo, na Madžarsko pa prodajajo izdelke iz plastike.

Za proizvodnjo morajo v Tovarni meril nekaj reprodukcijskega materiala tudi uvoziti. Na tujem kupujejo lepila, brusni papir in tiste granulate za plastiko, ki jih pri nas še ni mogoče dobiti. Vrednost uvoza dosega približno tretjino izvoza te delovne organizacije.

In kakšen je položaj v Tovarni meril Slovenj Gradec po dohodkih novega tečaja dinarja ter pred sprejemom nekaterih drugih ukrepov? Slovenjgraščane precej prizadene napovedano zmanjšanje izvoznih premij, saj se bodo zanje, če bodo predlogi obveljali, zmanjšale izvozne premije skorajda za polovico. Pomembnega učinka devalvacije,

delovnih organizacij na Koroškem poudarjajo, da je treba resnično kar najbolj odgovorno pregledati, kje so spremembe cen res nujne, pa preprečiti kakršnokoli špekulativno zviševanje.

Že nekaj časa Tovarni meril pobere ves dohodek, ki ga ustvarjajo z zviševanjem produktivnosti in proizvodnje, dražitev reprodukcijskih materialov in naraščanje stroškov proizvodnje. Tovarna je zaradi dokajšnjega izvoza še posebej v težavnem položaju, ker cen na tujih tržiščih – zaradi konkurence drugih proizvajalcev – ni mogoče zviševati. In ker so proizvodne zmogljivosti obratov za proizvodnjo meril in za proizvodnjo lesne galanterije precej večje od možnosti prodaje na domačem tržišču, je ob optimalni proizvodnji izvoz nujen!

V Tovarni meril Slovenj Gradec se zavedajo, da bo treba storiti znotraj delovne organizacije kar največ, da se poveča proizvodnja in zmanjšajo stroški proizvodnje. To pa bo spričo napovedanih podražitev električne energije, prevozov in drugega sila težka naloga. V tovarni se prav zdaj pripravljajo na povečanje zmogljivosti za proizvodnjo meril od sedanjih 700.000 na 2 milijona kosov letno. Tako na domačem kot natujih tržiščih povpraševanje po merilih narašča in računajo, da bi v prihodnje izvozili na tuje najmanj milijon meril letno. Z novimi stroji bodo čas izdelave enega merila skrajšali od šest minut in pol na dobri dve minuti. Z avtomatizacijo proizvodnje pa bodo zmanjšali tudi število zaposlenih. V Slovenj Gradcu se pripravljajo tudi na proizvodnjo meril iz kovin, ki naj bi stekla že čez nekaj mesecev, povečujejo pa tudi proizvodnjo v obratu za izdelke iz plastičnih mas, širijo kooperacijsko sodelovanje ter osvajajo proizvodnjo nekaterih novih izdelkov iz plastike. M. L.

S KAMERO PO KOLEKTIVIH

V Savskem naselju v Ljubljani gradijo tri stanovanjske stolpnice, ki bodo z dvajsetimi etažami in 56 metri višine najvišje stanovanjske stavbe v Jugoslaviji. Eno gradi Tehnika, dve pa SGP Grosuplje. Seveda so stanovanja v teh stolpnicah že prodana, so povedali pri SGP Grosuplje, prva bo dograjena junija letos, druga šele naslednje leto. Ceni 2.600 dinarjev za kvadratni meter bodo dodali še 10 %.

Trenutno SGP Grosuplje s svojimi 1.500 do 1.600 zaposlenimi gradi skoraj 1.000 stanovanj za tržišče večinoma v Ljubljani. Skoraj vsa so že razprodana. Dokončnih cen za stanovanja, ki še niso zgrajena do tretje faze, še ne dajejo. Nekateri izračuni, ki pa seveda niso dokončni, kažejo, da bo na Viču kvadratni meter veljal 3.700 din.

Osmega marca je minilo deset let, odkar so v Cigaletovi ulici v Ljubljani odprli tedaj prvo večjo samopostrežno trgovino. Na 860 kvadratnih metrih so že prvo leto prodali za 5 milijonov novih dinarjev blaga, leta 1969 pa že za 26,5 milijona.

Tudi šest članov tega 60-članskega kolektiva je obenem s trgovino slavilo deset let dela v njej. Niso brez načrtov: v bližnji prihodnosti nameravajo kletne prostore, kjer so sedaj skladišča, prurediti v trgovino in s tem razširiti predvsem asortiment artiklov.

Vsako leto več vina

Kmetijska zadruga Brda uspešno povečuje svojo proizvodnjo ● Povpraševanje je še vedno večje od proizvodnje

Goriška Brda štejejo med najbolj izrazita vinogradniška področja v Sloveniji. Sicer pa je zemlja v Brdih na sploh zlata vredna... Le kje še zorijo take breskve kot na teh gričih, stisnjenih med slovensko-italijansko mejo in deročo Sočo? Pa češnje!

„Kljub vsemu predstavljajo za te kraje najboljšo perspektivo vinogradi. Briška vina so se v minulih letih uveljavila doma in na tujem in, kar je za prebivalce Brd še posebej spodbudno, povpraševanje po rebuli, merlotu in tokaju je večje od ponudbe...“, mi razlaga inž. Zvonimir Simčič, direktor Kmetijske zadruge Brda.

Ko prideš prvič v Brda, se ti zdi, da je tu vsa zemlja zasajena s trto. V resnici pa ni čisto tako.

Zadruga in zasebniki imajo nekaj več kot tisoč hektarov vinogradov. Možnosti za širjenje vinorodnih površin pa so še velike; strokovnjaki trdijo, da bi lahko imeli prebivalci Brd še najmanj 250 hektarov vinogradov več, kot pa jih imajo sedaj.

„V Brdih živi danes nekaj več kot 6000 ljudi...“, pripoveduje direktor Simčič. „Od 1200 gospodarstev je precej takih, ki zavoljo svoje majhnosti

ne morejo kaj prida pričakovati od prihodnosti. Zato je mlada generacija v Brdih v precejšnji dvomih: ne more se odločiti, ali bi ostala doma ali pa bi si poiskala delo drugje. V zadrugi si seveda prizadevamo, da bi mladino zadržali v Brdih. Vinogradništvo bo namreč z leti še bolj cvetelo.“

Zato se v Brdih trudijo, da bi izenačili položaj kmeta s tovarniškim delavcem. Vedo tudi, da je izhod edinole v specializaciji – vinogradništvu in da imajo perspektivo le domačije s tremi in več hektarji vinogradov. Zato je potrebno površine vinogradov še razširiti. Celo letošnje zimo je kar 9 buldožerjev rigovalo zemljo in jo pripravljalo za trsje.

Interes zadruge in zasebnikov je, da bi bil pridelek grozdja vsako leto večji. Prizadevanja niso zaman. V Brdih pridelajo vsako jesen kar za 50 vagonov več rebule, merlota in tokaja kot leto poprej. „Lani je znašal bruto promet kmetijske za-

druge 36 milijonov, medtem ko letos računamo, da bomo presegli 40 milijonov dinarjev...“, pojasnjuje inž. Zvonimir Simčič. „Povpraševanje je precej večje od ponudbe, kvaliteta vin pa nam tudi v prihodnje zagotavlja visoke cene.“

Zadruga prodaja na domačem trgu sedaj blizu 4 milijone litrov žlahtne kapljice letno. Največ briških vin popijemo Slovenci. Razveseljivo pa je, da tudi v tujini vse bolj povprašujejo po briškem tokaju in merlotu. Italijani radi odštejejo tudi po 3000 lir za buteljko briškega tokaja.

„Izvažamo lahko le visoko-kvalitetna in draga vina. Za zdaj pa je izvoz bolj skromen in njegova letna vrednost ne presega 600.000 deviznih dinarjev. Po pravici povedano, doslej si tudi nismo kdove kako prizadevali, da bi prodali na tuje tržišče. Poslej pa bo drugače, saj moramo uvažati znatne količine opreme in reprodukcijskega materiala,“ slišimo v kmetijski zadrugi Brda,

Zadruga zaposluje danes 200 ljudi. Njihovi povprečni osebni dohodki so znašali lani 1360 dinarjev, letos pa se bodo predvidoma povzpeli na 1500 dinarjev.

„Zelo si prizadevamo, da bi dohodek našega kolektiva oziroma posameznikov izenačili z dohodki delavcev v industriji. Živimo pa tudi ob meji, kjer se ljudje nenehno primerjajo s tistimi onstran meje. Skratka, nevarnost fluktuacije je pri nas večja kot kje v notranjosti,“ premišlujejo v Brdih in kujejo načrte za jutrišnji dan.

inles ribnica
PRODAJA
POLKNA
VRATA
OKNA
NA KREDIT

BREST
POHIŠTVO

upoštevaje seveda obenem podražitev uvoženega reprodukcijskega materiala, potem skorajda ni več. Nekaj več denarja kot doslej jim bo res ostalo zavoljo zmanjšanja prispevkov iz osebnega dohodka, računajo pa, da bodo obenem občutno porasli stroški proizvodnje zavoljo zvišanja cen električne energije, prevozov, poštinih storitev itd. Zadnja leta so občutno narasle tudi cene hlodovine, o čemer smo nedavno tega že pisali.

V Tovarni meril Slovenj Gradec, podobno pa tudi v večini

DA BI SE ZAVAROVALI ZA PRIHODNOST

Nelikvidnost bi skoraj povzročila prisilno upravo v Tovarni kemičnih izdelkov Hrastnik

Hrastniški Tovarni kemičnih izdelkov kupci že nekaj let stalno dolgujejo od 13 do 16 milijonov din, medtem ko obveznosti tovarne nikoli ne presejajo osem milijonov din. Zaradi nelikvidnosti imajo že pol leta blokiran bančni račun, prav to pa je napolnilo Službo družbenega knjigovodstva, da je seznanila s temi dejstvi občinsko skupščino Hrastnik, ki ima pravico uvesti v podjetju prisilno upravo. Do tega ukrepa v Tovarni kemičnih izdelkov sicer ni prišlo, ker podjetje ne posluje iz gubo. V tovarni, ki ji kupci povzročajo tolikšno zadrego, so se odločili sprejeti akcijski program, s pomočjo katerega naj bi odpravili žarišča nelikvidnosti. V tem programu so med drugim predvideli ukrepe z izterjavo dolgov. Kupci hrastniških ke-

mičnih izdelkov bodo morali poslej hitreje plačevati blago ali pa se mu bodo morali odpovedati. Lani so namreč kupci poravnali svoje obveznosti v poprečju šele po 122 dneh.

Med drugimi ukrepi z intenzivnejše gospodarjenje pa naj omenimo, da letos v podjetju ne bodo zaposlovali novih delavcev. Kolektiv je soglasen s tem, da poslej ne bodo več najemali kratkoročnih kreditov za izplačilo osebnih dohodkov, pač pa bodo potrpežljivo čakali, da bo imelo podjetje dovolj denarja za vsakomesečna izplačila. Tovarna kemičnih izdelkov tudi že snuje nov razvojni program, ki bo prilagojen stabilizaciji našega gospodarstva. Pri tem pa v podjetju poudarjajo, da je treba spoštovati sklep o tem, da bomo cene na-

šega blaga približali tistim na svetovnem trgu. Cene tripoli-fosfatov, ki predstavljajo več kot 40 % celotne proizvodnje v tej tovarni, se že polnih pet let niso spremenile. V podjetju morajo še venomer prodajati kilogram tripoli-fosfatov po 2,48 din, medtem ko v tujini že dolgo velja najmanj 3,22 din. Kolektiv pa je zaradi tega ob najmanj petnajst milijonov din dohodka.

Sicer pa lahko na osnovi gospodarjenja v minulim letu ocenimo položaj podjetja. Obseg proizvodnje so povečali za polnih 21 % v primerjavi z letom 1969. Kljub bistveno večji produktivnosti so ustvarili pri 55 milijonih celotnega dohodka samo milijon 480.000 din skladov. Profitna stopnja je torej znašala samo 3,2 %.

Združeno podjetje Slovenske železarne S. O. P. O.

ŽELEZARNA RAVNE

TOVARNA PLEMENITIH JEKEL
RAVNE NA KOROŠKEM

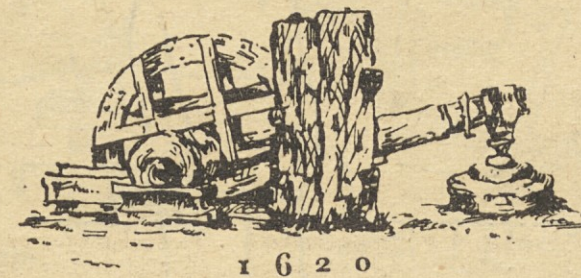
izdeluje razne zvrsti plemenitih jekel v valjani, kovani in liti obliki:

- VALJANE PROFILE
- KOVANO PALIČASTO JEKLO
- ODKOVKE
- ULITKE
- VZMETI
- VLEČENO, BRUŠENO IN LUŠČENO JEKLO
- INDUSTRIJSKE NOŽE
- PNEVMATSKO ORODJE

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE
NAŠIH PROIZVODOV

ZA KVALITETO JAMČI
350-LETNA TRADICIJA.

POPRAVEK

V čestitki Železarne Ravne in sindikata Železarne ženam za Dan žena, objavljeni v prejšnji številki Delavske enotnosti, je prišlo do neljube pomote. V naslovu je bila Železarna Ravne zamenjana z Železarno Store. — Opravičujemo se kolektivu Železarne Ravne in bralecem.

NARAVNA ORANŽADA

GOLF

Hraniti v temnem in hladnem prostoru (10°C) - Pred uporabo pretresti - Vsebina 0,21 Sladkor 12% - Uporabnost 2 meseca
Proizvajala Agraria Koper

I II III IV V VI VII VIII IX X XI XII

ADMINISTRATIVNI PRIJEMI
ALI EKONOMSKA LOGIKA

Če že kompenzacije — potem bi resnično morale pomeniti instrument ekonomske politike ● Bomo takšno stališče tudi sprejeli?

Nedvomno bo tudi v prihodnje nujna intervencija družbe na področju cen, ki pa bi morala biti predvsem ekonomska. Samo izjemoma, kadar bi šlo za dejavnosti, ki imajo izrazit monopolistični položaj na trgu ali so posebnega družbenega pomena, bi kazalo dopustiti možnost administrativnega določanja cen na podlagi primerjave s cenami na zunanjem trgu. Vsako drugačno uravnavanje cen, tudi določanje cen surovinam, je administrativna intervencija, ki škodi logiki ekonomskih odnosov.

To velja vedeti zlasti zdaj, ko kar naprej govorimo o enotnosti jugoslovanskega trga in ko hkrati omenjamo uvedbo kompenzacije, to je odškodnine, ki naj bi jo plačevala razvitejša področja države manj razvitim, češ da so surovine prepečeni.

Čeprav so razprave o posameznih funkcijah federacije na ekonomskem področju v zadnjem času zelo živahne, o nobeni od omenjenih funkcij enotnega tržišča ni toliko nasprotujočih si mnenj in pogledov, kot prav o sistemu kompenzacije. Tako je tudi komisija za revizijo zakonov s področja financiranja družbeno-političnih skupnosti ter prispevkov in davkov, ki sta jo imenovala odbora za finance gospodarskega in republiškega zbora skupščine SR Slovenije, o vprašanju kompenzacij že večkrat razpravljala in se je prvotno opredelila proti uvajanju kompenzacij v naš ekonomski sistem.

Po številnih posvetovanjih s člani zvezne komisije, po obravnavi študij o teh vprašanjih, ki so jih pripravile znanstvene institucije in po kritiki teh študij, ki sta jo pripravila sodelavca gospodarske zbornice SR Slovenije, se je komisija končno opredelila za sistem kompenzacij, ki naj bi ga uresničevali med gospodarskimi panogami, kjer bi šla sredstva, zbrana s kompenzacijo, neposredno oškodovanim podjetjem. Zato pa bi ne bili potrebni nobeni skladi za kompenzacijo.

V svojem nadaljnjem delu bo komisija skušala uskladiti svoje stališče s stališči, ki jih zastopajo predstavniki „regionalnih“ kompenzacij, kakor tudi tistih, ki so proti vsakemu uva-

janju sistema kompenzacij v naš ekonomski sistem. To pa ne bo lahko delo.

Poglejmo zakaj!

V Makedoniji so mnenja, da sistem kompenzacij potrjuje ekonomsko enakopravnost med republikami in krepi demokratsko osnovo ter socialistično vsebino odnosov med narodi in narodnostmi Jugoslavije. Na Hrvaškem pravijo, da je prav zato, ker se v razpravah o novem gospodarskem sistemu zavzemamo za ustrežnejši mehanizem in elemente tržišča, razprava o kompenzaciji povsem odveč; zavzemanje za kompenzacije pomeni hkrati zavzemanje za vgrajevanje administrativnih elementov v naš gospodarski sistem. V Črni gori se zavzemajo za uvedbo kompenzacij; sistem kompenzacij je po mnenju črnogorskih gospodarstvenikov potrebno uporabiti kot sredstvo ekonomskega vplivanja. V Srbiji pa spet pravijo, da kompenzacija ni sprejemljiva, ker je za manj razvita področja pomembnejše, da najdejo ključ za svoj razvoj, kot pa da dobijo neke vrste nadomestil ali odškodnin za manjšo razvitost.

Najbolj koristno bi bilo, če bi kompenzacije kot instrument ekonomske politike uporabljali res v primerih, ko bi zaradi širših interesov določali posameznim proizvajalom ali skupinam proizvajalcev nižje cene od cen, ki bi se lahko oblikovale na trgu. Kompenzacije naj bi priznavali le proizvajalcem takšnih proizvodov, sredstva za pokritje pa bi moral preskrbeti tisti, ki določa kompenzacije.

O kompenzacijah, sprejetih na ravni federacije, bi se morali tudi vnaprej dogovoriti, jih vključiti v politiko razvoja Jugoslavije in sprejeti v soglasju s vsemi republikami.

Usoda tega predloga bo odvisna od javne razprave o ustavnih amandmajih, ki jo začnemo v teh dneh. V tej razpravi bodo merili svoje sile tisti, ki so za svobodnejše delovanje ekonomskih zakonitosti, s tistimi, ki so še za administrativno uravnavanje tržnih tokov. Upajmo, da bodo močnejši tisti, ki gledajo naprej.

VINKO BLATNIK

TE DNI
SO REKLI

Predsednik ZIS MITJA RIBIČIČ v razgovoru z beograjskimi gospodarstveniki

Zvezni izvršni svet posveča veliko pozornost čistim računom in jasnim odgovorom o posameznih gospodarskih in političnih problemih. V nejasnih, motnih razmerah je namreč težko uresničiti politiko ekonomske stabilizacije. Očitno pa je, da so v javnosti prisotni poskusi, da bi se spodbudilo vzdušje za izvajanje stabilizacije. V zadnjem času je pogosto slišati tudi ocene, da so stabilizacijskimi ukrepi nismo uspeli.

Pri tem pa vsi tisti, ki to trdijo, ne upoštevajo tega, da smo se z dokumenti zvezne skupščine jasno opredelili za takšne tokove stabilizacije, ki bodo delovali v vsem letošnjem letu. Vse leto 1971 smo proglasili za leto stabilizacije gospodarstva. Pri tem smo v naših dokumentih zelo jasno zapisali, da bomo šele naslednje leto dimitiko inflacijskih gibanj lahko omejili na raven zahodnoevropskih držav. To je zelo ambiciozna naloga in tisti, ki računajo s tem, da bosta že po nekaj mesecih, odkar smo izvedli devalvacijo, nastala mir in zadovoljstvo, samo dokazujejo, da nimajo vpogleda v naša gospodarska dogajanja.

Predsednik CK ZK Slovenije FRANC POPIT v izjavi RTV Ljubljana:

V svojih razgovorih v treh ljubljanskih občinah sem ugotovil, da so organizacije Zveze komunistov — čeprav je ZK sestavni del družbeno-političnega sistema — v Ljubljani postavljene mimo obstoječe družbeno-politične strukture tako v večini krajevnih skupnosti kot na ravni občin. Imam vtis, da so organizacije in člani ZK v delovnih organizacijah pogosto izolirani in obsojeni na razpravljanje in odločanje samo o svojih internih problemih, problemih delovnih organizacij, pogosto pa je še slabše z organizacijami ZK na terenu. Skratka, sedanja organizacija po mojem vtisu slabi vpliv komunistov iz delovnih organizacij na širšo politiko na ravni občin, mesta in republike. Zaradi neustrezne organiziranosti in aktivnosti članov ZK, zaradi pomanjkanja idejne in akcijske enotnosti komunisti ne pokrivajo dovolj družbeno-političnega prostora, zato odpiramo možnosti drugim silam, da se pojavljajo v praznem prostoru.

PREDRAG AJTIČ, član sekretariata CK ZK Srbije na konferenci ZK Srbije:

Nacionalna enakopravnost je nujen pogoj socialističnih odnosov v SR Srbiji kot večnacionalni skupnosti. Ne moremo namreč govoriti o procesu osvoboditve dela, če ta proces ne vključuje tudi nacionalne razsežnosti. V tem tudi vidimo enotnost razredne in nacionalne komponente v družbenih odnosih. SR Srbija mora zato v svojih zakonih, razvojni politiki itd. upoštevati to večnacionalno dimenzijo. To je ne samo pogoj za napredek samoupravljanja v tem okolju, temveč tudi za samoupravno integracijo naše družbe sploh. Prav zaradi tega pri urejanju teh odnosov ne more odločati številčnost posameznega naroda ali etnične skupine, temveč samo družbeni odnos, ki ga želimo doseči. Zaradi tega tudi mislimo, da Muslimani v naši republiki, ki govorijo srbohrvaško, imajo svojo nacionalno identiteto. Na tej poti se bomo gotovo morali spopasti z velikosrbskim nacionalizmom, ki zanikuje te probleme, pa tudi z nacionalizmom v vrstah teh narodnosti in etničnih skupin.

... v jugoslovanskih sindikatih

CENE HITREJE
KOT DOHODKI

ČRNA GORA

Ko so v predsedstvu konference Zveze sindikatov Črne gore razpravljali o osnutku resolucije o temeljih letošnje družbeno-ekonomske politike v tej republiki, so poudarili, da nekatera poglavja v dokumentu niso dovolj realna ocena razmer in možnosti. Tako so med drugim opozarjali, da dokument sicer govori o potrebi razbremenitve gospodarstva, hkrati pa še naprej pomeni pritisk na to, da bi zagotovili znatnejša sredstva za negospodarstvo.

Predsedstvo je tudi opozorilo, da sta že minila dva meseca, vendar program še ni sprejet, tako da se že zavoljo tega vsiljuje dvom v to, da bi lahko uspešno izpolnili gospodarske in družbene naloge, ki si jih zadajajo. Kar pa zadeva porast osebnih dohodkov, je predsedstvo menilo, da 11 % zvišanje v primerjavi z lanskim povprečjem ne bo moglo kompenzirati porasta življenjskih stroškov, saj cene že zdaj naglo naraščajo. V mnogih gospodarskih delovnih organizacijah pa sploh ne morejo razmišljati o 11 % povečanju osebnih dohodkov — preprosto zavoljo tega ne, ker nimajo sredstev. Tako se sindikati v Črni gori bojijo, da bo življenjski standard delavcev resno ogrožen.

Na seji predsedstva je bilo govora tudi o gradnji proge Beograd-Bar. Člani so poudarili, da bi bilo prav, ko bi tudi prebivalci Črne gore sodelovali v razpisnem posojilu za zbiranje sredstev; menili pa so, naj bi ta sredstva uporabili predvsem za dograditev Luke Bar. Dokončno stališče o tem bodo sprejeli na prvi naslednji konferenci Zveze sindikatov Črne gore.

Tudi to se primeri

Izigrano zaupanje občanov Jablanice

Snemanje filma „Bitka na Neretvi“ za Jablanico še ni končano. Most, ki ga je porušila filmska ekipa, še danes nadomešča improvizirani viseči

most, ki ga lahko uporabljajo le pešci. Preko Neretve morajo zato prenašati tudi bolnike, saj avtomobili zdravstvene službe ne morejo voziti po mostu.

Med snemanjem filma je bilo dogovorjeno, da bodo financirali tudi gradnjo novega mostu, zato so pač občinski možje dovolili rušenje. Obljuba pa je ostala le na papirju. Če bi denar zagotovili pravočasno, bi tedaj veljala gradnja mostu 950.000 N dinarjev; vendar se je cena kmalu dvignila na 1,82 milijona dinarjev. Občina je s krediti in drugimi sredstvi zagotovila 1,5 milijona, nov most pa bi veljal danes že 3 milijone N dinarjev.

Predstavniki občine Jablanica menijo, da bo potrebna pomoč republike. Toda to niso edine posledice problema. Zaradi izigranega zaupanja bojkotirajo občani različne družbene akcije, zborovanja in tudi volitve.

Po bližnjici do morja

Medobčinski koordinacijski odbor SZDL za Istro, Hrvaško Primorje in Gorski Kotar je pozval prebivalce devetih istrskih občin ter Malega Lošinja, Opatije in Reke, naj z vpisom ljudskega posojila pomagajo zgraditi predor skozi Učko, ki bo povezoval istrski polotok z notranjostjo dežele. Gradnjo 5.250 m dolgega predora bi morali začeti letos, stala bo 270 milijonov N dinarjev, od česar naj bi dve tretjini zagotovile Hrvatska, federacija in JLA, preostalih 90 milijonov pa prebivalci in gospodarstvo dvanajstih občin reško-istrskega področja s posojilom.

Premalo pripravljene

Da bi ugotovili učinek devalvacije, so strokovni sodelavci pokrajinske gospodarske zbornice in pokrajinskih organov uprave Vojvodine obiskali več delovnih organizacij na področju pokrajine. Zbirali so informacije o učinkih devalvacije v delovnih organizacijah in o stopnji informiranosti pa tudi o njihovi aktivnosti v zvezi z devalvacijo.

Ugotovili so, da učinkuje devalvacija dokaj različno v posameznih proizvodnih panogah in podjetjih. Učinki devalvacije so bolj ugodni tam, kjer se usmerjajo na izvoz in na oskrbovanje z domačimi surovinami

in z reprodukcijskim materialom. Devalvacija pa je prizadela vse tiste gospodarske organizacije, ki so dobile investicijske kredite za nakup opreme iz uvoza.

Več delovnih organizacij doslej še ni proučilo svojega ekonomskega položaja po devalvaciji, o novih spremembah v gospodarskem sistemu pa je obveščenih samo prek javnih sredstev za informacije.

BREST
POHIŠTVO

Bo plina dovolj?

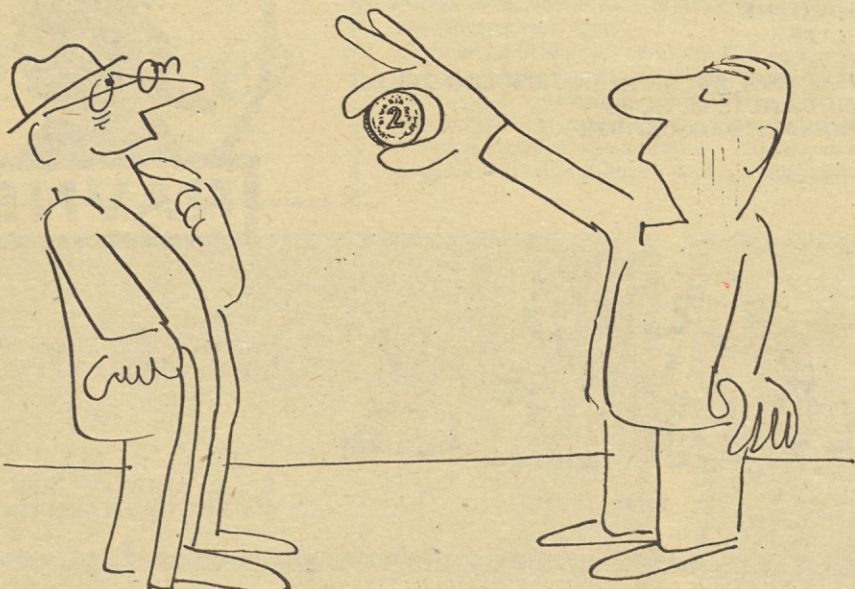
Bomo slednjic le začeli graditi plinovod Čakovec—Ljubljana?

Glede uvajanja naravnega plina grozi Sloveniji osamitev tudi spričo dejstva, da na Hrvaškem, kjer so večje rezerve naravnega plina, postajajo vse močnejše avtarkične težnje, ki niso naklonjene dobavam plina drugim območjem v državi. Vendar INA ne nasprotuje ideji, da bi z naravnim plinom oskrbovala industrijske centre tudi v Sloveniji — če bi bila le-ta pripravljena privoliti v nekatere koncesije. Tako naj bi se med drugim odpovedala gradnji naftne rafinerije.

Ne glede na takšne pomisleke strokovnjaki v Sloveniji sodijo, da je končno napočil čas za pogajanja z INO. To pogajanje bi, ob paritetni udeležbi pri investicijah v magistralni plinovod

Čakovec — Kidričevo — Slovenska Bistrica — Maribor — Ruše — Ljubljana, omogočilo uresničitev za zdaj edino izvedljivega in možnega projekta za uvajanje naravnega plina v slovensko energetske gospodarstvo.

inles

STAVBNO POHIŠTVO
ZA VAŠ DOMOKNA
VRATA
VEZANA OKNA
GARAŽNA VRATAINFORMACIJE: Ribnica,
maloprodaja tel. 87-212

— Zelo pametno! Ker za en dinar ni bilo moč kaj kupiti, so izumili dva dinarja ...

PODOBE NAŠEGA ČASA

— Saj vendar ni mogoče vsega napraviti čez noč, ne!?

— Seveda ni mogoče!

— Na vse, kar delamo, je treba gledati kot na permanentni proces, ne!

— Jasno, kot na proces, kako drugače!?

— Tudi na reformo, ne?

— Seveda, tovariš Milan!

— In na konvertibilnost dinarja ...

— Tudi, tudi, kako ne!

— Pa so nekateri petinšestdesetega mislili, naj bi bil dinar že lani kon-

vertibilen. Kakšna navpnost!

— Še najmanj pet let ne bo!

— Seveda ne bo! Ali pa tisti, ki so mislili, da bomo že lani sprejeli petletni plan. Boš videl, še letos ga ne bomo!

slijo, da je mogoče na hitro spremeniti ustavo. Tako eni kot drugi so zdaj razočarani, češ da se mečka. Kaj ti misliš, ali se reš mečka?

— Jaz mislim, da se ne mečka. Ampak vsaka stvar mora dozoreti, če

pravljamo in se dogovarjamo!

— Preveč hitimo!

— Prav je, da hitimo, toda hiteti je treba počasi!

— Odločiti se moramo po temeljitem premisleku, ne na vrat na nos!

Moža srkneta iz skodelic.

— Dobro kavo ti kuha Štefka. Tip-top!

— Dobro. Pa tudi drugače ji ne morem reči žal besede. Koliko ti še manjka?

— Tri leta! Pa tebi. Dve? Torej oba se v tej petletki! Ja, dovolj je bilo! Kaj boš pa počel?

— Najbrž bom vrtnaril. Pa ribe! A ti?

— Jože me bo vzel honorarno k sebi v banko za svetnika. Otroke moram še spraviti h kruhu. Bi še eno?

— Ne, hvala! Cigaro pa, prosim! Kje sva že obtičala?

— Saj res! Mislim, da sva bila pri naših aktualnih nalogah. Če se ne motim, seveda ...

VINKO BLATNIK

Permanentni proces

— Seveda ga ne bomo! Morda še prihodnje leto ne!

— Ampak potem bo triletni ...

— Bo pa triletni!

— Ali pa razprava o stabilizaciji. Nekateri so mislili, da bomo sprejeli vse ukrepe naenkrat: devalvacijo, restrikcije, podražitev. Drugi spet mi-

naj bo dobra, to je tisto.

— Tako je! Kam bi pa prišli, če bi se pre naglili. Saj ne gori voda. Že tako preveč gasimo, namesto da bi videli vzroke. Vse sprejemamo po hitrem postopku, zato pa je tako.

— Premalo premišljamo!

— Premalo tudi raz-

— Aktivizem nas ne bo daleč pripeljal ...

— Ampak, spet ne smemo pustiti, da bi nas stvari prehitete ...

— Pravočasno se je treba vključiti v progresivne tokove, to je tisto ...

— Ja, to je bistveno!

MI IN DAN ŽENA

Osmi marec, dan žena, je za nami.

Preživeli smo ga zelo različno. Doma, pri znanjih, v službi ... skoraj povsod smo praznovali. Seveda, povsod drugače, povsod po svoje ...

Ponekod hrupno, druge skromno in vendar pristrčno, ponekod spet premišljeno ...

Večina delovnih organizacij je počastila svoje žene s šopkom in zakusko. Pač v znaku tradicije.

Ponekod so stisnili delavkam v roke 50 ali 100 dinarjev in s tem je bilo zanje praznovanje opravljeno. Sicer pa, v teh primerih — ki jih ni bilo tako malo — sploh ni šlo za praznovanje. Mar ne?

Marsikatera delovna organizacija pa je sklenila, da se bo na ta dan odpovedala tradicionalnemu zapravljanju in podarila nekaj novih tisočakov za gradnjo bolnišnice. Več podjetij je prispevalo denar tudi za gradnjo nove šole v Cerknem.

Pa ne, da bi delavci v teh kolektivih pozabili na žene! Nasprotno: prav tako so jih počastili. Razlika je bila samo v tem, da denar iz skupnega „žaklja“ ni romal v lokal, ampak za gradnjo bolnišnice oziroma šole. Cvetje in ostalo pa so kupili možje s svojim denarjem. Zares lepo ...

Ponekod ženam na ta dan ni bilo treba v službo. Poznam pa primer, ko so se žene zavestno odpovedale prostemu dnevu. Še več: vsaka od njih je prispevala del svojega težko prisluženega denarja za gradnjo onkološkega inštituta. Več kot lepo ...

Vsi smo praznovali. Skoraj vsi. Pa vendar vsak po svoje ...

A. Ul.

KAKŠNI SMO (IN KAKŠNI NAJ BI NE BILI) SLOVENC?

(NE)ISKRENI ODGOVORI

Anketa, ki jo je izvedel inštitut za sociologijo in filozofijo pri univerzi v Ljubljani (vodja ankete Stane Saksida, interpretacija Veljko Rus) je dala v zvezi z odnosom do enakopravnosti žensk, do priseljevanja iz drugih republik v Slovenijo, do osebnih dohodkov ter stavk naslednje podatke: 95 % anketiranih se strinja, da je v odločanju o družinskem proračunu žena enakopravna z možem. Takšno upoštevanje žena je predvsem rezultat njihovega množičnega in aktivnega sodelovanja pri ustvarjanju nacionalnega dohodka in prispevanja v družinski proračun.

O priseljevanju ljudi iz drugih republik so mnenja različna: 42 % anketiranih meni, da ne bi smeli dovoliti svobodnega priseljevanja, 36 % je za neomejeno priseljevanje ljudi iz drugih

republic.

O štrajku kot sredstvu za doseganje določenih ciljev so odgovorili takole: 28 % anketiranih pravi, da je le s štrajkom možno urejati nekatere probleme, 49 % pa se s tem ne strinja. Še več anketiranih (67 %) trdi, da bi delavci, ki so se odločili za štrajk, probleme lahko rešili drugače. Čeprav so zagovorniki štrajka v manjšini, pa njihovega števila ne smemo podcenjevati. Nehote nam

vzbujajo misel, da določen del občanov ni zadovoljen z delovanjem mehanizma samoupravne demokracije.

Zanimivi so rezultati odgovorov o razlikah v osebnem dohodku, saj meni 80 % anketiranih, da bi morale biti razlike manjše. Večina torej misli, da ne moremo govoriti o uravnolovki (v nasprotju z gospodarstveniki), pač pa so problem prevelike razlike v plačah. Ob visokem odstotku odgovorov,

da zanima Slovence predvsem osebna korist (67 %) in da se preveč ukvarjamo z materialnimi dobrinami (79 %), je Veljko Rus opozoril na absurd, da večina Slovencev obsoja večino Slovencev za tisto, kar počne sama. To je moč razložiti samo tako, da se naše vrednote ne ujemajo z našimi dejanji.

Prav tista večina, ki odločno nasprotuje individualizmu in materializaciji življenja, se obnaša v praksi drugače.

Dolarji od zdomcev

Najnovejši podatki Narodne banke Jugoslavije o lanskoletnem dotoku deviz so presenetljivi.

Trdijo namreč, in po vsej verjetnosti jim lahko mirno verjamemo, da je znašal lani dotok deviz od naših ljudi, ki delajo začasno v tujini in od naših izseljencev 500,8 milijona dolarjev. To je približno dvakrat toliko, kot leto dni poprej.

Samo dotok deviz od delavcev, ki so začasno zaposleni v tujini, pa je znašal v minulem letu 440 milijonov dolarjev, kar je za celih 113 % več kot v letu 1969!

In kakšen je bil lani izkupiček od turizma?

Skromnejši, kot smo pričakovali. V primerjavi z letom 1969 je narasel komaj za dobrih 13 % in je znašal 274,6 milijona dolarjev.

Podatki so po svoje razveseljivi, po svoje pa spet dokaj žalostni. Razveseljivi so namreč le toliko, ker je dotok deviz, ne glede na njihov izvor, vsako leto večji.

Žalostni pa so po dveh plateh. Zato, ker kljub naši pravi turistični Indiji Koromandiji iztržimo od turizma tako bore malo in ker večji del dohodka naših ljudi v zamejstvu kljub vsemu ostaja v tujini.

No, ne glede na dejstvo, da puščajo naši delavci tujcem težke vreče deviz, pa je dotok dolarjev od njih kar dvakrat večji, kot od turizma. In to je dobro.

Seveda, ne za naš turizem.

—a.

Prejeli smo ...

VELENJE

Pred II. kongresom samoupravljavcev Jugoslavije, ki bo v Sarajevu, bo predsedstvo občinske konference ZMS Velenje pripravilo zbor samoupravljavcev Šaleške doline. Nanj bodo povabili delegate iz velenjske občine na II. kongresu samoupravljavcev Jugoslavije, glavna tema zborja pa bo: mladi o samoupravljanju.

—ma.

NAROČILNICA

Naročamo izvodov brošure z gradivom za javno razpravo o spremembah Ustave SFRJ na naslov

Račun bomo poravnali takoj po prejemu brošur.

Žig

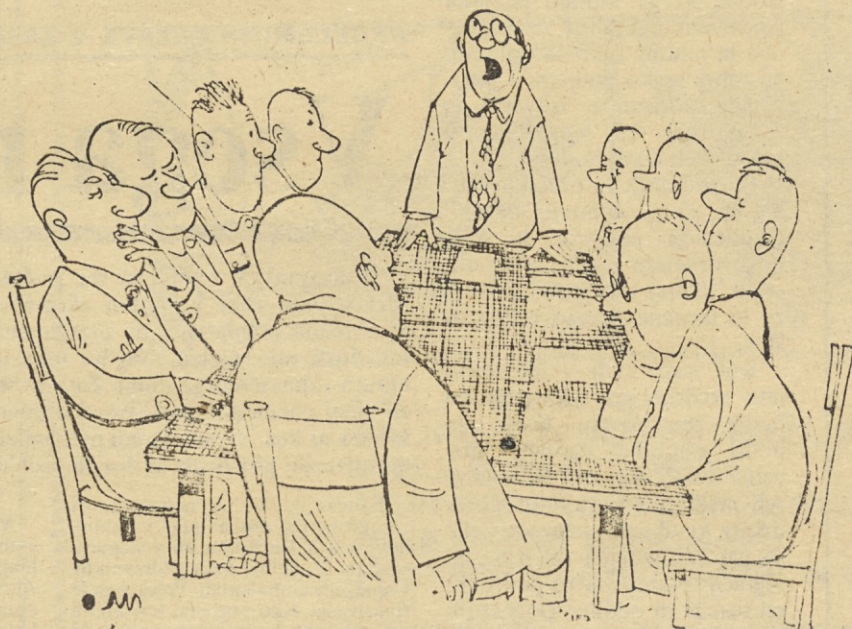
Podpis

Cena brošure: 13,50 dinarjev.

Opomba: Izpolnjeno naročilnico pošljite na naslov:

ČZP »DELAVSKA ENOTNOST« — Ljubljana, Dalmatinova 4/II.

IZ DISKOTEKE DE — LETO 1961

— Preden dam predlog o podražitvi naših proizvodov na glasovanje, apeliram na vse prisotne komuniste, da med glasovanjem mislijo samo še kot komercialisti

1 3 5 7 9 11 13 15 17 19 21 23 25 27 29 31

EXCORRADO

TONIC WATER

Umetna brezalkoholna pijača z dodatkom kinina — Hraniti v temnem in hladnem prostoru (10°C) — vsebina 0,2 l — Sladkor 10% — Uporabnost 6 mesecev — Proizvaja Agraria Koper

I II III IV V VI VII VIII IX X XI XII

Vedo, kaj hočejo!

Še zmeraj primanjkuje delavcev z najrazličnejšo strokovno izobrazbo ● Akcija za pridobivanje naših delavcev, zaposlenih v tujini ● Poklicno usmerjanje vse bolj pomemben dejavnik pri oblikovanju kadrovske strukture za danes in jutri

Na zadnji seji skupščine ljubljanske komunalne skupnosti za zaposlovanje so med drugim sprejeli tudi program dela. Ta bo letos še toliko bolj zahteven, ker se je ob lanskem dokaj ekstenzivnem zaposlovanju pokazalo, da ljubljanska služba zaposlovanja ni uspela zadovoljiti vseh potreb po delavcih s kakršnokoli strokovno izobrazbo. Delovna mesta, ki terjajo različno stopnjo strokovne izobrazbe, je službi uspelo „pokriti“ s primernimi kadri le 65 do 80-odstotno. Ob pomanjkanju strokovnih kadrov je ljubljanski komunalni zavod za zaposlovanje uspel zaposliti kar 5.000 ali 20 odstotkov več delavcev brez strokovne usposobljenosti, in sicer tudi na delovnih mestih, ki terjajo znanje iz izobrazbo.

ZA ZMANJŠANJE KADROVSKIH DEFICITOV

Omenjeni razlogi so pravzaprav prisilili ljubljanski komunalni zavod za zaposlovanje, da si je v programu dela za letos zastavil nekatere naloge, s katerimi bi lahko vsaj deloma ublažil kadrovske deficite v ljubljanskem gospodarstvu. V prvi vrsti gre za strokovne kadre, ki so že zaposleni, pa bi po svojih strokovnih sposobnostih lahko opravljali bolj zahtevno strokovno delo. Zlasti evidentiranje kandidatov, ki svojih sposobnosti ne morejo pokazati na sedanjih delovnih mestih oziroma niso zadovoljni z možnostmi strokovnega razvoja, ki jim jih daje sedanja zaposlitev, bo preko informiranja delovnih organizacij o takih delavcih lahko prispevalo k ustrežnejši razporeditvi strokovnih kadrov. S tem bi izpolnili predvsem najbolj pereče kadrovske vrzeli.

Druga vrsta aktivnosti, ki jo po programu dela začne ljubljanska služba zaposlovanja, je razširitev povpraševanja po delavcih tudi med naše delavce, ki so zaposleni v tujini. V ta namen so že lani izdelali načrt za postopek tega povpraševanja in shemo za kroženje informacij o delavcih, ki bi se želeli zaposliti ter o prostih delovnih mestih. Pri tem služba zaposlovanja računa tudi na pripravljenost in aktivno vključevanje ljubljanskih delovnih organizacij v tako imenovani „obratni tok“ zaposlovanja iz tujine.

Kot tretjo dejavnost določa program za letos usposabljanje za tiste poklice in profile strokovne izobraz-

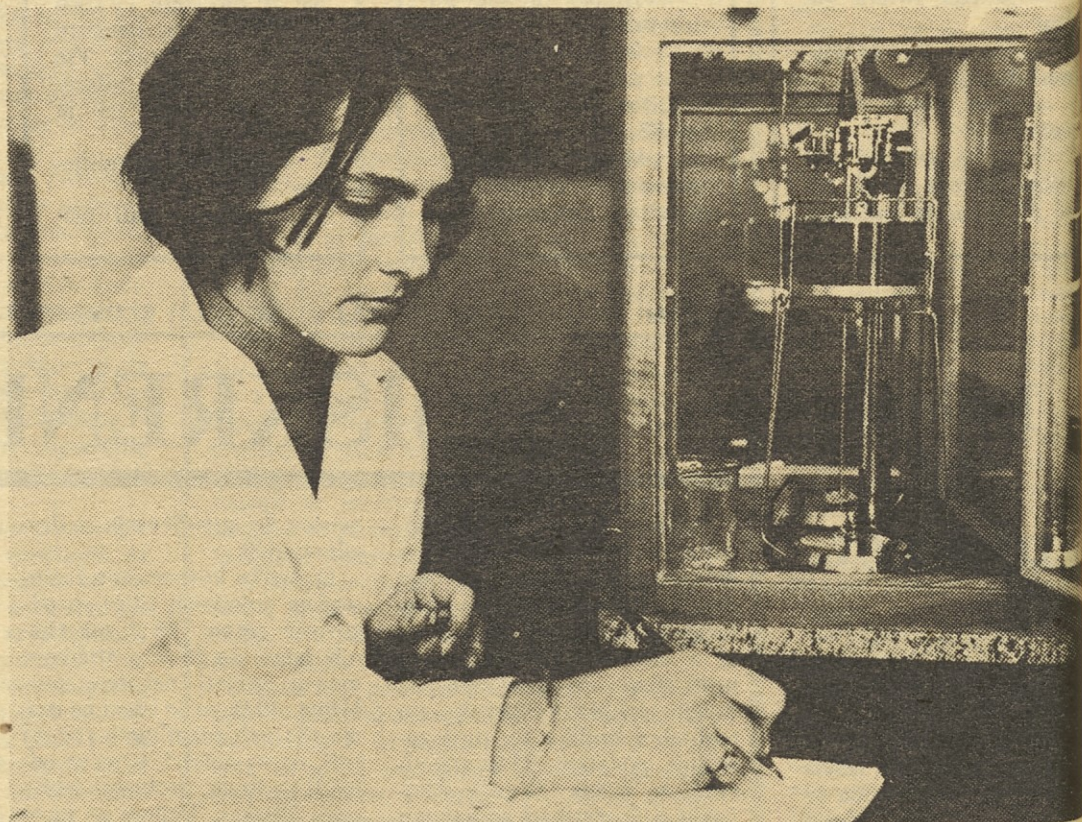
be, ki se v tekočem povpraševanju po delavcih pokažejo kot najbolj deficitarni.

POKLICNO USMERJANJE

Razen omenjenih nalog program predvideva tudi bolj dolgoročne na-

slenosti. Sistem, ki je uveden za tekoče spremljanje ponudbe in povpraševanja po delavcih, namreč omogoča take analize. Predvsem gre tu za ugotavljanje deficitarnosti in suficitarnosti posameznih poklicev, mobilnost delavcev, primerjava

za zaposlovanje, za posamezne akcije in ukrepe, ki v določenem smislu oblikujejo dolgoročno zasnovano delo službe zaposlovanja ali tudi politiko zaposlovanja. Razen tega s eden temeljnih pripomočkov za dejavnost poklicnega usmerjanja,

Ljubljanska služba za zaposlovanje do sodelovala s šolami pri programiranju dejavnosti poklicnega usmerjanja, ki naj bi ga postopoma prevzelo šolstvo in vključilo v svoje programe. Na sliki: kabinet pouk v gimnaziji Moste-Ljubljana – A. AGNIČ

loga. Le-te so kot začetna faza smotrne kadrovske politike lahko pomembnejše od konkretnih vsakodnevni operativnih ukrepov službe zaposlovanja. Gre predvsem za dejavnosti na področju poklicnega usmerjanja, ki se iz pretežno preventivnega pomena te dejavnosti razvija v aktivnega dejavnika pri oblikovanju kadrovske strukture za danes in jutri. Na tem delovnem področju so si na ljubljanskem komunalnem zavodu za zaposlovanje zastavili predvsem naslednje naloge:

- pravočasno odkrivanje intelektualnih potencialov že v osnovni šoli;
- usposabljanje delavcev v poklicnem usmerjanju za to, da bodo svoje naloge usmerjevanja izvrševali v skladu z realnimi potrebami po kadrih;
- sodelovanje s šolami pri programiranju dejavnosti poklicnega usmerjanja ter razdelitev nalog poklicne vzgoje in drugih aktivnosti, ki jih postopoma prevzema šolstvo in vključuje v svoje programe ter
- splošno in sistematično obravnavo odraslih pred zaposlitvijo.

ANALITIČNO DELO

Program dela ljubljanske službe zaposlovanja določa tudi posamezne študijsko-analitične naloge, v okviru katerih bodo bolj zanesljivo in poglobljeno ugotavljali posamezne pojave v gibanju zaposlovanja in zapo-

skovno zaposlovanja z letnimi načrti in prilivom šolanih kadrov. Takšne analize, oziroma rezultati teh analiz bodo služili za programiranje operativnega dela komunalnega zavoda

mora tako v vsakodnevni praksi kot tudi v dolgoročni usmeritvi svojih aktivnosti upoštevati dejanske razmere in potrebe.

● KOPER

Predlog za ambulanto za alkoholike

Društvo socialnih delavcev Primorske je posredovalo Obalnemu zdravstvenemu domu Koper in regionalnemu zdravstvenemu centru predlog, da bi ustanovili ambulanto za alkoholike. Socialni delavci so opozorili na problem občasnega in kroničnega alkoholizma, ki ga želijo načrtno reševati zato ker je tod problem še zelo neraziskan, zdravljenje alkoholikov pa je popolnoma neorganizirana Ambulanta za zdravljenje alkoholikov bi po mnenju društva socialnih delavcev Primorske lahko predstavljala začetek bolj stalnega in poglobljenega spremljanja teh problemov, ki povzročajo v delovnih organizacijah veliko škodo, razen tega pa razdirajo družine.

K. C.

PROBLEMI IN TEŽAVE V ZASAVSKI OSNOVNI ZDRAVSTVENI SLUŽBI

Vsega ni mogoče naenkrat

Zavarovanci v revirjih so več pričakovali od združitve vseh treh zdravstvenih enot v enoten zdravstveni dom Zasavje in nekateri upravičeno poudarjajo, da pravzaprav niso ničesar pridobili, marveč dosti več izgubili. Naj bo tako ali drugače, resnica pa je, da uprava Zdravstvenega doma Zasavje še ne zna delati čudežev, bolj ali manj pozna pomanjkljivosti osnovne zdravstvene službe, pa jim vseeno ni kos, največ zaradi pomanjkanja ambulantnih zdravnikov, utesnenosti prostorov in drugih problemov.

PROSTORI, PROSTORI...

Najteže je, ker v nobeni enoti zdravstvenega doma tako v Trbovljah, kot v Hrastniku ali v Zagorju ob Savi še nimajo dovolj zdravnikov v splošnih ambulantah. Poleg tega je fluktuacija tako pogosta, kot nikoli po vojni, saj se je samo v času od združitve zdravstvenih domov menda menjalo kar enajst zdravnikov v splošnih ambulantah. Večina njih je odšla na specializacijo, kar je sicer v zdravstvu naraven pojav, prizadene pa predvsem zavarovance, ki morajo včasih v enem letu menjati kar po tri in več zdravnikov.

V središču revirjev so splošne ambulante kar na štirih različnih krajih, podobno nekatere zobo-zdravstvene. Sedanji zdravstveni dom v Trbovljah bo še v tem desetletju praznoval 100-letnico dograditve, prostori v njem so bili večkrat preurejeni, vsi skupaj pa ne ustrezajo. V splošnih ambulantah delajo seveda tudi specialisti in zato v Trbovljah pravzaprav niti ne morejo uvesti dela v splošnih ambulantah dopoldan in popoldan, s čimer bi prihranili delovnim ljudem marsikak

„šilt“ ali pa vsaj posedanje v čakalnicah. V popoldanskem času dela ena sama splošna ambulanta, in še ta menda samo enkrat, dvakrat na teden. Trboveljska občinska skupščina je lani začela akcijo za nov zdravstveni dom, kaže pa, da bo do njegove dograditve prešlo še nekaj let, ker bo treba zbrati precej denarja. Zdravstveni dom je sicer odpral poslopje bivše izolirnice in denar naložil v poseben sklad za novogradnjo, pa tudi občina je pripravljena letos primakniti okrog 650.000 din, nedvomno pa je to šele začetek uresničevanja te pomembne akcije, od kateri si trboveljski zavarovanci obetajo izboljšanje te dejavnosti. V podobnih skripcih so Hrastniki. Izgradnja novega zdravstvenega doma je običajna na pol poti. Za zdaj ni izgledov, da bi jo nadaljevali, ker ni denarja. To pa povzroča ljudem velike preglavice in še danes mora okrog tristo sladkornih bolnikov na redne preglede v sosednje

Trbovlje, kjer zamudijo ves dan, ni bolje pa se ne godi zagorskim bolnikom.

SPECIALISTOV PRIMANJKUJE

Uprava zdravstvenega doma Zasavje je sicer poskrbela tudi za razvoj specialistične ambulantne službe, vendar svojih specialistov skorajda nima, pač pa se jih večina vozi od drugod v Trbovlje nekajkrat na teden. Bolniki morajo največkrat potrpežljivo posedati v čakalnicah, včasih pa se zgodi, da ne pridejo na vrsto in je bila njihova pot in čakanje zaman. Sicer pa je najbolj zgovoren dokaz, da so zasavski zdravniki v splošnih ambulantah preobremenjeni ali da jih je premalo, tale podatek: slovensko poprečje na enega zdravnika v teh ambulantah na leto je 10.000 do 11.000 pregledov, v zasavskih se to število povzpne na 15.000 in celo 17.000 pregledov.

Če se lahko opremo na vsebino predlaganih ustavnih amandmajev, ki so v javni razpravi, ter na prve odmeve, ki so jih sprožili med delovnimi ljudmi, potem lahko pričakujemo, da bomo v spremenjeni ustavi dokaj jasno opredelili, katere pristojnosti bodo opravljali organi federacije na podlagi soglasja skupščin socialističnih republik, katere bodo opravljali samostojno in za katere bo potrebno – po posebnem postopku – doseči soglasje republik.

Zvezna skupščina naj bi odločala na osnovi soglasja skupščin vseh republik zlasti o spremembi ustave in ratifikaciji mednarodnih pogodb ter o sistemu in virih za financiranje potreb organov federacije.

Soglasje republik pa naj bi si po posebnem postopku prizadevali doseči pri opredeljevanju osnove družbenega plana Jugoslavije, pri oblikovanju kreditno-monetarne sistema in politike, sistema in politike ekonomskih odnosov s tujino, sistema in politike cen, sistema blagovnih, denarnih in deviznih rezerv, sistema in obsega pomoči ekonomsko manj

Samoupravni dogovori krepijo odgovornost

razvitim območjem in pri ukrepih ekonomske politike, ki zahtevajo kompenzacijo. Republike naj bi imele besedo tudi pri določanju dohodkov družbenopolitičnih skupnosti iz davka na promet, blaga in storitev, obsega dohodkov in izdatkov zveznega proračuna ter pri obveznem združevanju organizacij združenega dela v poslovne skupnosti na ravni federacije.

Da bi lahko dosegli soglasje o vseh teh vprašanjih, bi morali ustanoviti ustrezne organe in določiti postopek, po katerem naj bi – po načelu paritete – enakopravno sodelovali predstavniki republik in pokrajin. Tako doseženega soglasja ne bi bilo mogoče zavrniti z glasovanjem v zvezni skupščini.

Pomembne so tudi omejitve tako imenovanih potrošniških funkcij zveze v korist republik. Federacija naj bi finančno poslovala samo prek zveznega proračuna, ki pa se mora omejiti na izdatke in narodno obrambo, zvezno upravo, proračunska dopolnilna sredstva za manj razvite republike in rezerve. Dohodke federacije bomo določili na podlagi zveznega zakona, ki mora biti sprejet v soglasju s skupščinami vseh socialističnih republik.

Vse torej kaže, da bo uravnavanje gospodarskega in družbenega življenja Jugoslavije v prihodnje mnogo bolj kot doslej temeljilo na enakopravnih dogovorih med republikami in pokrajinami o naši skupni razvojni poti. Takšna enakopravnost v dogovarjanju o skupnih interesih pa lahko samo okrepi soodgovornost vseh za skupno usodo.

Zakaj bi zapirali vrata počitniških domov?

Le redka so podjetja na celjskem področju, ki še niso spo-

znala pomena rekreacije in oddiha svojih delavcev. Z različnimi načini poizkušajo za aktivno rekreacijo in oddih pridobiti čimveč zaposlenih. Med podjetji na celjskem področju že nekaj let prednjačijo gradbena podjetja. Ze v samoupravnem sporazumu, ki so ga podpisala vsa slovenska gradbena podjetja, so določili najmanjši odstotek, ki ga morajo podjetja namensko uporabiti za rekreacijo in oddih. Tako so določili, da mora vsako podjetje – podpisnik sporazuma, izdvojiti za te potrebe 1,5 odstotka od bruto osebnih dohodkov.

Po podatkih za preteklo leto na celjskem območju ni bilo gradbenega podjetja, ki tega dogovorjenega zneska ne bi doseglo. Skoraj v vseh so namenili za te namene mnogo več sredstev.

Kot kaže tudi v letošnjem letu sredstev za rekreacijo ne bodo zmanjševali. Kaže, da bodo gradbinci napravili nov velik korak naprej. Na zadnji seji medobčinskega odbora sindikata gradbenih delavcev Celje so namreč sprejeli sklep o „integraciji“ interesov na področju rekreacije in oddiha. Dogovorili so se, da se bodo vsa gradbena podjetja, ki imajo svoje počitniške domove, med seboj obveščala o prostih kapacitetah. O prostih mestih v domovih pa bodo obveščala tudi tista podjetja, ki nimajo svojih domov.

Ta pogovor, ki je najbrž med redkimi pri nas, bo prav gotovo prinesel novo kvaliteto v medsebojno sodelovanje gradbenih podjetij. Prav nič preveč optimistična ni misel, da lahko „integracija“ rekreativnih potreb mnogo koristi tudi pri drugih povezovanih med temi podjetji.

MILAN-BRECL

Centra ne bo!

S proučevanjem samoupravljanja se pri nas ukvarja več institucij. Na tem področju pa ni programske enotnosti. Sindikati so zato pripravili teze za razpravo o konceptu centra za samoupravljanje, po katerih naj bi bil center samostojna raziskovalna institucija pri CK ZKS. Nastal naj bi na osnovi reorganizacije sedanjih institucij, ki se ukvarjajo z raziskovanjem samoupravljanja. Center naj bi deloma raziskoval in naročal raziskave, deloma pa usmerjal in vključeval delo drugih institucij.

Na posvetovanju predstavnikov raziskovalnih institucij pa je prevladalo mnenje, da bi bilo usklajevanje res potrebno, vendar ni pomembno, ali naj to delo opravlja institucija, komisija ali center. Raziskovalne institucije so v glavnem mnenja, da ne bi bilo umestno ustanovljati samostojne raziskovalne institucije ali centre, ker bi se tako delo še bolj drobilo, s tem pa bi tudi odtegovali strokovnjake, znanstvenike in sredstva, ki so že tako nezadostna, inštitutom.

Gradbinci bodo usmerjali štipendiranje

Zaposlovanje mladih v gradbeništvu postaja čedalje večji problem. Poklici v gradbeništvu niso tako zanimivi kot v drugih panogah. Razen tega pa so osebni dohodki v tej panogi mnogo nižji kot v nekaterih drugih. Tako ugotavljajo tudi gradbinci na celjskem področju, kjer vsako leto pridobijo manj mladih, ki bi jih lahko štipendirali ali vključili v uk na poklicnih šolah. K temu pa mnogo pripomore neurejena politika na tem področju. Višina štipendij je od podjetja različna. Skoraj povsod pa preizkusa, da bi jo dijaki in študenti vzeli ter se vezali s tem na podjetje. V preteklem letu skoraj polovica štipendij, ki so jih podjetja razpisala, ni našlo štipendistov.

Prav iz teh razlogov so se gradbena podjetja odločila, da pri medobčinskem odoboru sindikata gradbenih delavcev v Celju ustanovijo komisijo, ki bo poskušala pripraviti predlog za enotno politiko štipendiranja, za enotno zaposlovanje pripravnikov in vključevanja mladih v uk.

Mnogo pa gradbinci pričakujejo od nomenklature poklicev, ki jo bo izdelala Gospodarska zbornica Slovenije, zlasti za tiste poklice, za katere ni treba imeti polne osemletke. Povsod podarjajo, da je ogromna škoda za družbo, ko prepušča skoraj 35 odstotkov mladih, ki niso dokončali osemletke, njihovi iznajdljivosti. Če bi vsaj del teh učencev lahko vključili v uk za gradbene poklice, bi vsaj delno rešili pomanjkanje vajencev v gradbeništvu.

Kot vse kaže, so se gradbinci na celjskem območju resno zavzeli za reševanje pomembnih vprašanj v svoji panogi. Žal, pa rešitve niso odvisne samo od njih. Kako in kdaj jih bodo rešili, je odvisno tudi od drugih.

MILAN BRECL

Igre na osojni strani

TRBOVELJSKI ZARJANI PREPEVAJO ŽE POLNIH ŠTIRIDESET LET

»Mi smo pa od tam doma...«

Zbor Zarja je bil ustanovljen konec leta 1930, prvi nastop pa je imel pomladi naslednje leto in od tedaj je dejavnost tega vokalnega ansambla neločljivo povezana s kulturno amatersko tvornostjo v središču zasavskih revirjev pa tudi z naprednim delavskim gibanjem v tem delu Slovenije.

JOŽE ZALAZNIK, sedanjí predsednik te najstarejše kulturne skupine v Trbovljah in seveda njen dolgotletni aktivni član, ve povedati, da so zbor ustanovili kar v tedanji rudniški „kantini“, kjer so se navadno zbirali rudarji in delavci drugih trboveljskih podjetij. Začeli so z 22 pevci in tedanje oblasti lep čas niso hotele registrirati njihove dejavnosti, kajti ime Zarja jih je vse preveč spominjalo na resnično zarjo delavskega razreda in njegovih teženj.

Glasovi Zarjanov tudi med okupacijo niso utihnili, vsi so bili s par-

tizani. Največji del zbora se je vključil v kulturno skupino 4, operativne cone, ki je delovala v Gornjem gradu in ki jo je vodil skladatelj Radovan Gobec. Pod njegovim vodstvom so Zarjani sodelovali pri krstni uprizoritvi kantate „Hej partizan!“ Sicer pa so Zarjani tedaj marljivo sodelovali na številnih partizanskih mitingih in drugih proslavah, skupaj z godbeniki iz revirjev in drugimi kulturnimi skupinami v Gornjem gradu in okolici. Devet Zarjanov je padlo v boju za svobodo.

Po vojni so Zarjani prvič nastopili 9. junija 1945 v Trbovljah in nato v številnih okoliških krajih. Moški pevski zbor Zarja je v teh letih postal daleč naokrog najbolj kakovosten vokalni ansambel, ki je ponesel svojo pesem ne samo po Sloveniji, temveč tudi na Nizozemsko, v Avstrijo, na Čehoslovaško in dru-

gam. Od ustanovitve do danes so imeli Zarjani 150 celovečernih koncertov in nastopov, ni pa mogoče prešteti vseh priložnostnih nastopov na številnih proslavah, slovesnostih in drugih prireditvah. V svoj repertoar uvrščajo poleg del domačih avtorjev tudi skladbe številnih tuih

skladateljev. Predlani je zbor zasedel drugo mesto na tekmovanju slovenskih vokalnih ansamblov v Mariboru.

Zarjani bodo svoj jubilej počastili s slavnostnim koncertom ob koncu marca.

M. V.

Razstava železarjev umetnikov

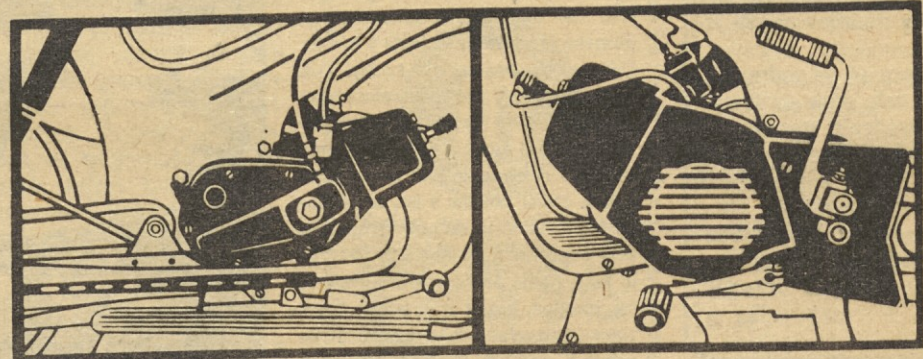
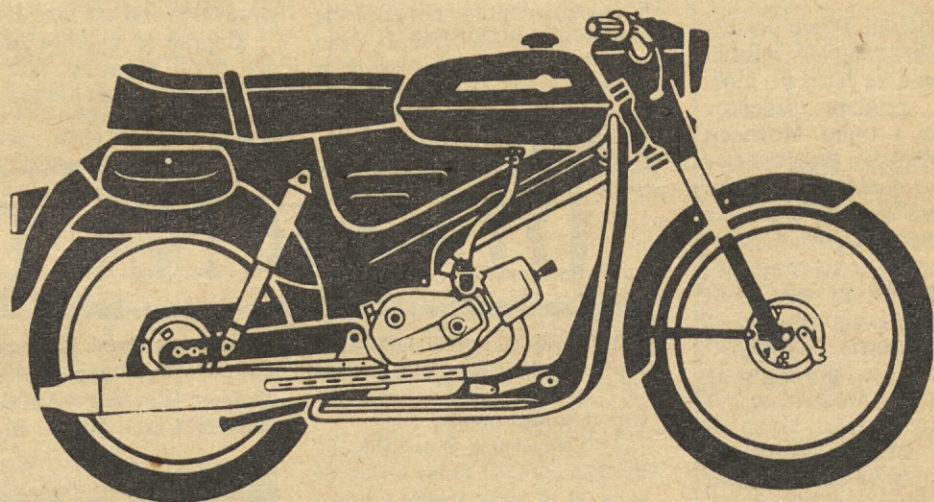
V prostorih Likovnega salona Študijske knjižnice na Ravnah na Koroškem je bila odprta zanimiva razstava likovnih del slovenskih železarjev – likovnikov z Jesenic, iz Štor in Raven na Koroškem. Med 25 razstavljenimi deli – olji, monotypijami, akvareli in temperami – so prevladovali motivi iz železarskega okolja ter upodobitve lepote Gornje Savske in Mežiške doline. Najštevilnejše so bili zastopani likovniki z Jesenic, posebno pozornost pa sta zbuvali pri obiskovalcih dela Iva Vrečka „Bitka“ in „Kosovska devotka“.

Prvo skupno razstavo likovnih umetnikov iz vseh treh slovenskih železarskih središč je pripravil koordinacijski odbor sindikata Združenega podjetja Slovenske železarne z namenom, da prikaže dejavnost svojih članov tudi na likovnem področju.

Z Raven na Koroškem bodo prenesli razstavo v Štore.

(ma)

NOV COLIBRI 3,5 KS

COLIBRI 14-VN
ODLIKUJEJO MOČ, HITROST, PROŽNOST,
NIZKA PORABA GORIVA,
ŠTIRISTOPENJSKI MENJALNIK
IN ŠE DRUGE IZBOLJŠAVE
PREVERITE SAMI COLIBRI 14-VN!

TOMOS-KOPER

SKRAJNO NERACIONALNA MREŽA STROKOVNEGA ŠOLSTVA V SLOVENIJI

Milo rečeno - anarhija

Republiški zavod za zaposlovanje je že lani pripravil informacijo o neracionalnosti mreže strokovnih šol.

Svoje mesto je našla prejšnji mesec ta informacija med ostalim gradivom, ki so ga prejeli poslanci enotnega zbora delovnih skupnosti, ko so obravnavali teze za pripravo skupščinske resolucije o kadrovski politiki Slovenije. Seveda je informacija o neracionalnosti mreže strokovnih šol lahko le eden izmed pogledov na našo dosedanje ne preveč uspešno kadrovsko politiko. Njena kratka, strnjena vsebina, opremljena s precej šokantnimi podatki, nas opozarja na problem, o katerem se mora izreči širša družba. Upajmo, da bo to tudi res, saj vedno bolj prodira spoznanje, da moramo tudi kadrovsko politiko opredeliti in načrtovati z vidika enotnega slovenskega gospodarskega in kulturnega prostora.

Po vojni so zelo hitro naraščale potrebe po vseh vrstah strokovnih kadrov, strokovno šolstvo pa smo podedovali šibko razvito. Zato so razumljivo začele precej „divje“ rasti razne strokovne šole. Prizadevanja za povečanje kapacitet strokovnega šolstva so bila neuskajana, stihijna, precej atomizirana in so pripeljala po 25 letih, milo rečeno, do prave anarhije.

V dokajšnji neodvisnosti so ene ob drugih rastle industrijske šole in izobraževalni centri v gospodarskih organizacijah, „splošne“ vajenske šole in kasneje poklicne šole. V izobraževalnih centrih so se postopno ustanovljale tudi tehniške srednje šole. Za iste poklice, ki se enako pojavljajo v industriji in obrti, sta se večkrat razvijala dva tipa šol. K neuskajenosti mreže strokovnih šol pa je prispevala tudi rast tako imenovanega komunalnega strokovnega šolstva, saj so bile enake šole ustanovljene celo v sosednjih občinah in ni nič novega, če povemo, da so se kdaj pa kdaj nove šole ali novi oddelki odprli na račun ambicije poedinca, ne pa kot posledica proučenih dejanskih potreb. Ustanovljale so se različne šole za iste poklice, ker so na različnih delovnih mestih terjali nekoliko spremenjeno znanje, namesto da bi to dopolnilno znanje posredovali preko funkcionalnega usposabljanja. Končno se je mreža strokovnih šol nenavadno nadrobila tudi zategadelj, ker smo namesto vzporednega načrtovanja in izgrajevanja internatskih zmogljivosti ob že razvitih šolah,raje šole približevali učencem oziroma njihovem domačemu kraju.

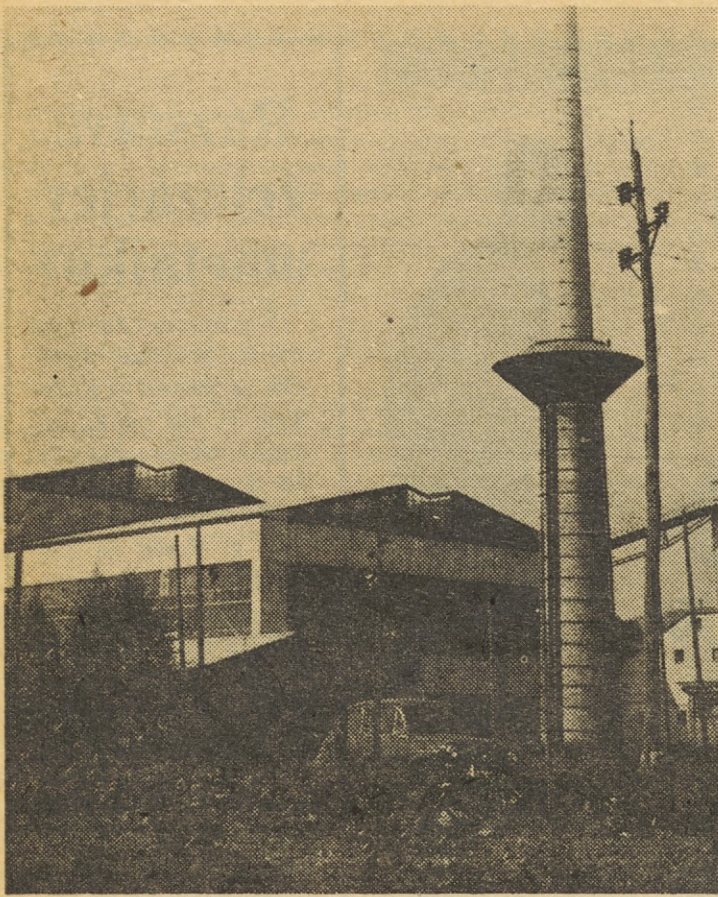
Republiški zavod za zaposlovanje ugotavlja, da razdrobljenost strokovnega šolstva, kot nam ga kaže sedanje stanje, presega tudi najskromnejše mere racionalnosti. Srečujemo se s pravimi nesmisli. In da bomo prepričljivejši, naštejmo nekaj takih najbolj vpjoočih primerov.

Imamo dve šoli za rudarske tehnike in nobena nam ne daje niti 20 absolventov. Imamo dve šoli za metalurške tehnike, ki nam obe skupaj ne dajeta niti 50 absolventov. Šola za lesne tehnike v Novi Gorici ne daje letno niti 15 absolventov, v Ljubljani pa je dobro razvita šola za isti poklic. Postavlja se vprašanje, ali je res potrebna posebna šola za kemijske tehnike v Rušah? V Sloveniji imamo 8 šol za strojne tehnike in kar 6 od teh nam daje le po en razred absolventov. Podobne anomalije imamo tudi na šolah elektrotehnike. Avtomehanike usposablja v Sloveniji kar 10 šol. Od teh imajo štiri letno manj kot 10 absolventov. Avtokleparje usposablja 6 šol, od teh imajo tri letno manj kot 10 absolventov. Strugarje usposablja 30 šol na Slovenskem. Od teh ima 12 šol letno manj kot 10 absolventov. Rezkalce usposablja 20 šol, od teh ima 16 šol manj kot 10 absolventov letno. Orodjarje usposablja 24 šol, od teh ima 16 šol manj kot 10 absolventov letno. Ključavničarje usposablja 20 šol, od teh ima 8 šol manj kot 10 absolventov letno. Strojne ključavničarje usposablja 23 šol, 5 od teh jih daje letno manj kot 10 absolventov. Kleparje usposablja 8 šol, od teh ima 5 šol letno manj kot 10 absolventov. Kovarje usposablja 14 šol in nobena nima niti 10 absolventov letno. Finomehaniki se usposablja v 9 šolah in od teh ima 5 šol manj kot 10 absolventov letno. Elektromehanike usposablja 10 šol in od teh ima 5 šol manj kot 10 absolventov letno. Podobne anomalije bi našli menda tudi pri šolanju drugih poklicev!

Ob presojanju takih dejstev ni potrebna posebna pamet, da se človek vpraša: ali smo dobri gospodarji in kakšno kvaliteto strokovnosti nam lahko zagotavljajo morje različnih strokovnih šol na tem majhnem slovenskem otoku.

S. G.

PRIHODNJIC:
24 šol za orodjarje!

Industrijo stekla INIS iz Novega mesta so pred leti po neuspešnih poskusih uvajanja rentabilne proizvodnje zaprli. Precej časa je stala ogromna stavba neizkoriščena, delavce pa je vzela v službo IMV. Pred približno letom dni pa je tovarna zdravil Krka iz Novega mesta kupila INIS in od tedaj ga uporabljajo za skladišče. Ker je za to dejavnost škoda prostorov in ker so možnosti obnove proizvodnje, so se v Krki odločili za ta poskus. Realizacija je menda še dokaj daleč, ker bodo morali sklepati vrsto mednarodnih pogodb. S temi posli so že začeli, kdaj bodo pa končani, tega ne ve nihče.

Krka ima z Inisom obširne načrte. Proizvodnjo naj bi preusmerili iz proizvodnje ravnega stekla v proizvodnjo avtomobilskega stekla in posebnih okrasnih stekel.

Do realizacije teh načrtov pa bo INIS še vedno skladišče, dimnik pa bo miroval.

M. DIMITRIČ

Sredstvo za ohranitev
svežine in vitalnosti

● TOPER DOMA
IN NA TUJEM

Ocena tržišča je osnova načrtom proizvodnje

V celjskem Topru uravnava-
vajo proizvodnjo in celotno
poslovanje za letos po mož-
nostih prodaje izdelkov
doma in v tujini. Možnosti
za prodajo so lepe, vendar
tega niso dosegli brez truda.
Ob koncu lanskega leta so za
predstavnik trgovine prire-
dili specializirane revije no-
vih izdelkov, ki naj bi jih
prodajali letošnje pomlad in
poletje. Ocena uspešnosti
teh revij, se pravi ocena
možnosti za prodajo, so bili
konkretni napotki, ko so se-
stavljali letošnji proizvodni
program. In če bodo v svojih
predvidevanjih uspeli, bodo
letos lahko prodali za 107
milijonov dinarjev svojih iz-
delkov.

V Topru so še vedno od-
visni pri delu svoje proizvo-
dnje od uvoženih surovin. Za
to potrebne devize si bo
podjetje Toper zagotovilo z
lastnim izvozom. Po seda-
njih načrtih pa naj bi vred-
nost letošnjega izvoza do-
segla 1,1 milijona dolarjev.
M. B.

Na 10 cicero

ŽALEC

Obrat „Mleko“ kmetijskega kom-
binata Zalec je te dni poslal na trg
mleko v vrečkah, opremljenih z
novo in privlačnejšo etiketo. Potroš-
niki upajo, da je ta obrat z etiketo
zamenjal tudi vrečke. Dosedanje so
se namreč rade trgale in mleko je iz
njih večkrat steklo, še preden si ga
uspel prinesiti domov.
B.

VELEBLAGOVNICA

nama

- priporoča potrošnikom hiter, sodoben in cenen nakup vseh potrebščin za sebe, za družino, za dom in za gospodinjstvo
- potrošnikom nudi blago na obročno odplačevanje
- za tuje kupce je v hiši menjalnica

LJUBLJANA

Potrošniki lahko izbirajo blago v poslovalnicah:

TRGOVSKA HIŠA, Ljubljana, Tomšičeva 2

BLAGOVNICA S STANOVANJSKO
OPREMO,

Ljubljana, Wolfova 1

KONFEKCIJA ELITA, Ljubljana, Čopova 7
BLAGOVNICA NAMA, Škofja Loka
BLAGOVNICA NAMA, Kočevje

NAČRTI ZA GOSPODARJENJE V KOLEKTIVIH MISLINJSKE DOLINE

Nagla rast gospodarstva in polževa gradnja stanovanj...

Lani je porasel skupni promet gospodarstva in negospodarstva v občini Slovenj Gradec za skoraj 25%. Industrijska proizvodnja se je, v primerjavi z letom 1969, povečala za 21%, promet v trgovini za 16%, večja je bila tudi kmetijska proizvodnja itd. Na povečanje prometa so vplivala večja investicijska vlaganja, v primerjavi z letom 1969 so se povečala za skoraj 19%, in pa za skoraj 5% večje število zaposlenih. Materialni stroški gospodarstva slovenjegraške občine so lani narasli za nadaljnjih 26%, osebni dohodki zaposlenih pa so bili večji za skoraj 24%.

Osnovna naloga gospodarstva Mislinjske doline v letu 1971 pa bo predvsem zagotoviti večjo intenzivnost gospodarjenja, pospešiti modernizacijo in v še večji meri uveljaviti poslovno-tehnično sodelovanje in povezovanje. Vse to naj pripomore, da se bo gospodarstvo občine Slovenj Gradec v še večji meri uveljavilo tako na domačem kot na tujih tržiščih.

Kot računajo, se bo družbeni proizvod gospodarstva slovenjegraške občine v tem letu, v primerjavi z letom 1970, povečal za 17%, predvsem na račun industrije. Proizvodnja v kmetijstvu bo večja za 3%, gradbeništvo bo povečalo dejavnost za okrog 10%, promet v trgovini se bo povečal za 9%, storitve v obrti pa naj bi porasle za 19% itd. V Slovenjem Gradcu med drugim računajo, da bodo v

tem letu odprli nekaj novih storitvenih delavnic, predvsem servisov. Sicer pa predvidevajo, da bo zgrajenih v družbenem sektorju 25 novih stanovanj, okrog 60 pa v zasebnem. Začeli bodo z gradnjo novega polstolpiča in doma upokojencev, precej več denarja kot doslej pa bo treba nameniti v prihodnje za gradnjo stanovanj v družbenem sektorju. V primerjavi z letom 1970 se bo v občini Slovenj Gradec povečalo število zaposlenih za 3%, povprečni osebni dohodek na zaposlenega pa bo znašal na mesec 1.450 dinarjev.

Za investicije bodo letos v Mislinjski dolini porabili okrog 35 milijonov dinarjev, od tega okrog 60% za gospodarstvo. Denar, namenjen za investicije v

gospodarstvo, bodo porabili predvsem za modernizacijo obstoječih zmogljivosti ter za odpiranje novih delovnih mest.

NOVA TEHNOLOŠKA PRIDOBITEV V POLZELSKI TOVARNI NOGAVIC

»Lastovka« za pomlad

Pred kratkim so v polzelski tovarni nogavic odprli novo šivalnico v podaljšku proizvodnih prostorov. Nova šivalnica je eden izmed pomembnejših členov tehnoloških izboljšav v zadnjih letih. V teh prostorih že poizkusno obratujejo. Za šival-

nico so tudi naročili že nove stroje iz uvoza. Ko bodo prispele, bodo zamenjali polovico delavk. Ti stroji bodo namreč opravili skoraj vse faze dela.

Čeprav se delavke zavedajo, da bodo namesto njih delali stroji, se ne vznemirjajo. V to-

varni so jim namreč že zagotovljena mesta na drugih delovnih mestih.

Predvidevajo, da bodo letos izdelali okrog 18 milijonov parov nogavic. To pa je povečanje za okrog 25 odstotkov. V „la-

stovki“ pa mislijo tudi na jutri. Upajo, da bodo že naslednje leto povečali proizvodnjo na 22 milijonov parov. V letu 1975 pa nameravajo doseči proizvodnjo okrog 27 milijonov parov nogavic letno.

Takšni uspehi so morda za marsikoga presenetljivi. Presenetljivi pa niso za vodstvo in delavce tega podjetja, kajti vnaprej so planirani. To pa dosegajo predvsem zato, ker se hitro prilagajajo tržišču in modi. Eden izmed trenutno najperspektivnejših izdelkov so raztegljive ženske „žabice“. Po začetnem startu 300.000 ženskih hlačnih nogavic jih bodo že letos izdelali okrog 2,5 milijona.

Z ZBORA LJUBLJANSKE BANKE

DINAR NA DINAR...

Na nedavnem zboru Ljubljanske banke so obravnavali nekaj temeljnih značilnosti v poslovanju tega našega denarnega zavoda.

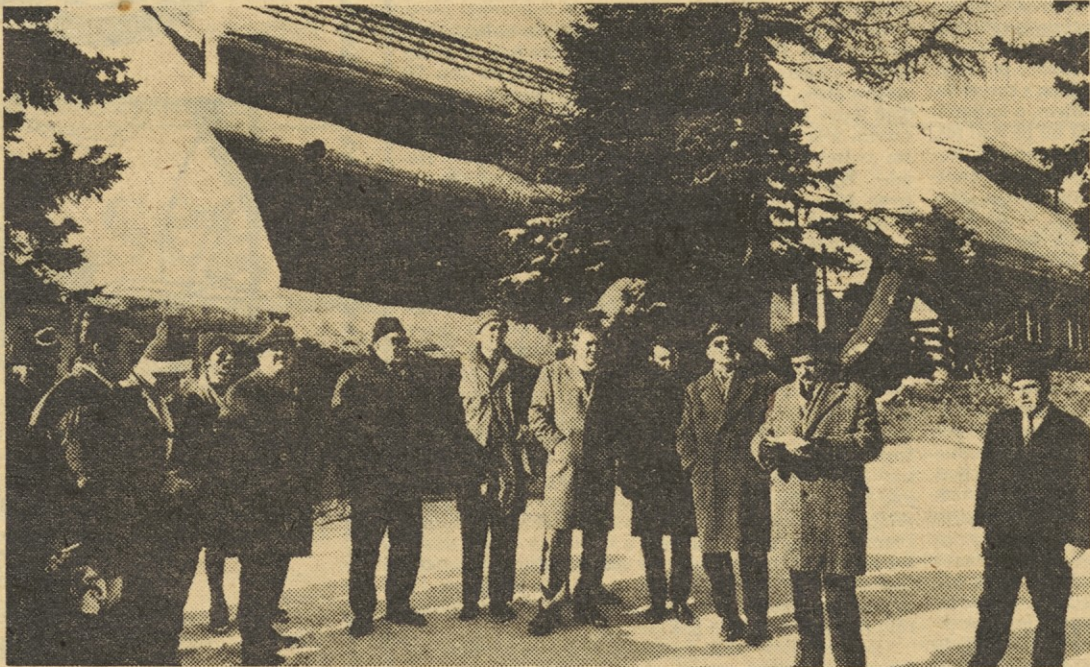
Zelo pomembne so navedbe v poslovnem poročilu banke o vlogi denarja, ki ga ljudje vlagajo v banko. Številke jasno kažejo, da prebivalstvo vse bolj spoznava, kolikšnega pomena je vlaganje denarja v banko. Od tega pa ima seveda koristi tudi banka in preko nje naše celotno gospodarstvo. Za osvetlitev samo navedba, da so vloge, ki jih imajo prebivalci v banki naložene na vpogled, v letu 1970 porasle v isti meri, kot sredstva na žiro računih gospodarskih organizacij. Konec leta 1970 pa je tako stanje depozitov prebivalstva na vpogled, kakor tudi stanje depozitov gospodarskih organizacij na vpogled znašalo po 177 milijonov dinarjev.

Viden porast je bil v letu 1970 dosežen tudi pri vezanih vlogah prebivalcev nad eno leto. Ta je znašala blizu 140 milijonov dinarjev. Še občutnejše pa so porasli vezani devizni depoziti občanov. Ti so se od 84 milijonov v začetku leta 1970 povečali do konca leta na 173 milijonov dinarjev.

Nedvomno ima za taka vidna povečanja s strani varčevanja občanov največ zaslug banka sama, ki je znala na ustrezen način vzbuditi pri

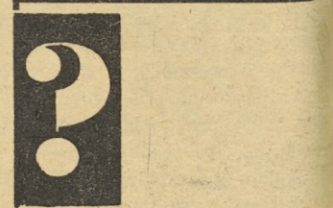
prebivalstvu interes za bančno varčevanje. To je dosegla z ustreznim obrestovanjem vlog in z drugimi privlačnimi prijemi (kot so na primer

nagradna žrebanja). To pa je seveda po drugi strani odraz življenjske ravni občanov in vedno bolj razumnega ravnanja z denarjem. F. D.

Letališko podjetje Aerodrom Ljubljana-Pula je pred nedavnim na Krvavcu odprlo poleg brunarice še snack bar. Najbolj so se ga seveda razveselili smučarji, ki v velikem številu hodijo smučati na pobočja Krvavca. V snack baru namreč v eni uri lahko s hrano postrežejo 150 gostov. Tudi cena zanjo je primerna in dostopna vsakemu žepu. Letališko podjetje Aerodrom Ljubljana-Pula, katerega osnovna naloga je sprejem in odprava potnikov z letali, ki pristajajo na Brniku ali v Puli, se je tako začelo ukvarjati tudi z gostinsko-turistično dejavnostjo.

— M. Ž. — Foto: F. P.

Zvezna tržna inšpekcija je napovedala možnost, da bi prepovedali prodajo in uvoz avtomobilov in drugih predmetov trajnejše uporabne vrednosti, če trgovske organizacije obenem ne bi poskrbele za urejeno servisno mrežo in rezervne dele. Na zatožni klopi so se tako znašli tudi vsi avtomobili vzhodnoevropske proizvodnje.

Ko so se pred nedavnim mudili v Ljubljani predstavniki poslaništva DDR v Beogradu, so jih novinarji zaprosili za pojasnilo, kako je pravzaprav z rezervnimi deli za njihove avtomobile Wartburg in Trabant, ki jih precej vozi tudi po naših cestah. Dobil so pojasnilo, da je v blagovne liste, ki uravnava trgovinsko menjavo, vključena tudi postavka za rezervne dele v takih količinah, kot je normalna pri trgovanju z avtomobili; da to postavka naši uvozniki v celoti realizirajo in da DDR v mejah možnosti ustreže tudi naročilom po dodatno potrebnih nadomestnih delih.

Ker servisi in uvozniki, ki se ukvarjajo s prodajo in popraviljem vzhodnoevropskih avtomobilov, trdijo, da njihovi vzdržljivosti ni kaj očitati, ampak bi jo morali celo pohvaliti, to pomeni, da se avtomobili Wartburg in Trabant ne kvarijo nič bolj, kot pa avtomobili zahodnih znamk. Zato bi lahko bila zelo blizu resnici trditev, da so ali trgovci ali pa servisi nadomestne dele enostavno „poskrili“, da bi jih kasneje prodajali po višjih cenah. Ne bi pa bili začuden, če bi trgovci in servisi, ker so pač konkretno obtoženi, „žogo vrnili“ nekemu tretjemu... —mG

DRUGO SINDIKALNO PRVENSTVO LJUBLJANE V VELESALOMU

Veselo kljub ledu in mrazu

Na drugem sindikalnem prvenstvu Ljubljane v veleslalomu, ki je bilo minulo soboto v Kranjski gori, je sodelovalo blizu 500 članov iz 68 ljubljanskih sindikalnih organizacij. Že pred tem tekmovanjem pa se je na podobnih tekmah v okviru petih občin Ljubljane zvrstilo na smučiških več kot 550 smučarjev.

Niti ledene proge na pobočjih Vitranca niti hud mraz in leden veter niso preprečili drugega sindikalnega prvenstva Ljubljane v veleslalomu, ki je bilo minulo soboto v Kranjski gori. Se preden so predstavniki 68 osnovnih sindikalnih organizacij Ljubljane prišli minulo soboto na poledenela smučišča Vitranca, so v petih ljubljanskih občinah organizirali predtekmovanja, na katerih je nastopilo tudi nad 550 smučarjev iz več kot 200 ljubljanskih delovnih kolektivov.

„Spraviti več kot tisoč smučarjev na organizirana tekmovanja niso mačje solze,“ je komentiral omejen dogodek Rudi Bregar, predsednik ljubljanskega Mestnega sveta, ki je bil tudi pokrovitelj tekm na pobočjih Vitranca. „Smučanje je odlična športna rekreacija, zato mu bomo v prihodnje posvetili še večjo pozornost,“ je še dodal predsednik ljubljanskih sindikatov.

Vsi tekmovalci pri ženskah in moških so bili razdeljeni v tri tek-

movalne kategorije. V prvi kategoriji in na najbolj zahtevni 800 metrov dolgi progi s 35 vratci so nastopili tekmovalci do 25. leta starosti, v drugi kategoriji na 450 metrov dolgi progi s 25 vratci so nastopili tekmovalci stari od 25 do 35 let, v tretji kategoriji na 350 metrov dolgi progi s 20 vratci pa so nastopili tekmovalci starejši od 35 let. Pri ženskah in pri moških je bila najštevilnejša udeležba v I. kategoriji. Najbolj ogorčen boj za najvišja mesta pa je potekal med nekdanji znanimi alpskimi smučarji, ki so včasih kot re-

presentanti naše države nastopali na najrazličnejših svetovnih tekmovanjih. To so bili Ludvik Dornik, Krista Fanel, Zakelj, Bernik, Bizjak in drugi. In kdo so bili najboljši?

Ženske – I. kategorija: 1. Pelan (Jugotekstil), 2. Kurnik (Emona), 3. Zamperlo (Turboinvest) itd. – II. kategorija: 1. Fanel (Gospodarska zbornica Slovenije), 2. Mali (Avtomontaža), 3. Gradišar (Zito) itd. – III. kategorija: 1. Urbar (Emona), 2. Rupar (Iskra Commerce), 3. Gruenfeld (Zito) itd. – Moški I. kategorija: 1. Zakelj (IMP), 2. Dornik (Zavod za avtomatizacijo), 3. Štuflek (Elektro Ljubljana) itd. – II. kategorija: 1. Bernik (Iskra), 2. Vovk (Intertrade), 3. do 4. Hafner (Turboinvest) in Poljanec (Sturnus) itd. – III. kategorija: 1. Bizjak (Turboinvest), 2. Porenta (Javna skladišča),

3. do 4. Matjašič (Zavod za avtomatizacijo) in Pokorn (Elektroprojekt) itd. – Ekipne uvrstitve – ženske: 1. Emona, 2. Jugotekstil, 3. Zavod za avtomatizacijo, 4. Zito, 5. Avtomontaža itd. – Moški: 1. IMP, 2. Zavod za avtomatizacijo, 3. Elektro Ljubljana, 4. Sturnus, 5. Avtomontaža itd. – Skupna ekipna uvrstitev: 1. Zavod za avtomatizacijo, 2. Avtomontaža, 3. Sturnus, 4. Emona itd.

Zmagovite ekipe so prejele kristalne vaze predsednika skupščine mesta Ljubljane inž. Mihe Košaka, skoraj vsi nastopajoči pa številna praktična darila, ki so jih prispevala ljubljanska podjetja. Za konec naj povemo še to, da sta Mestna zveza za telesno kulturo Ljubljane in smučarski klub Snežinka izvedla tekmovanje, kljub težavnim vremenskim razmeram, brezhibno.

M. Ž.

SINDIKALNE ŠPORTNE IGRE V CELJU

Vsak večer 64 ekip

V dvorani AD Kladivar se odvijata sindikalno namiznoteniško prvenstvo v kategoriji članov (v treh ligah nastopajo ekipe iz 35 sindikalnih organizacij!), starejših članov (v eni ligi igrajo ekipe 13 sindikalnih organizacij) in članic (v dveh ligah nastopa 16 ekip). Vsak večer tekmuje torej 64 ekip iz 37 sindikalnih organizacij, kar priča o izrednem zanimanju za to panogo in sodelovanju na sindikalnih športnih igrah. Tekmovalci so zelo zadovoljni z organizacijo tekmovanja, ki se kaže predvsem v tem, da lahko ekipe

določene lige igrajo istočasno v isti dvorani.

REZULTATI:

Člani I. liga: 2. kolo – Cinkarna: Tehnomercator 5:0, Aero: Kovinotehna 5:1, Ingrad: Železnica 5:0, Prosveta: PTT 5:2, EMO: ZNG 5:4, Elektro: Libela 5:3, Cetus: Železarna 5:1; 3. kolo – Cetus: Tehnomercator 5:0, Železarna: Libela 5:3, Emo: Elektro 5:3, Prosveta: ZNG 4:5, Ingrad: PTT 5:0, Železnica: Kovinotehna 5:4, Aero: Cinkarna 5:2.

Člani II. liga: Tkanina: Vodna skupnost 5:0, Klima: Obnova 5:4, Savinja: Občina 5:2, Merx: Žična 5:0;

Člani III. liga: – 1. kolo: Etol: Prevoznništvo 5:1, Gradis: Geodetski zavod 3:5, Postaja milice: Zavar. Sava 5:3, Gozd. gosp.: Toper 0:5, SDK prost.

Starejši člani: 1. kolo: Klima: Prevoznništvo 5:0, Ingrad: Aero 0:5, Elektro: Cinkarna 5:1, Kovinotehna: Železnica 5:0, UVJ: Železarna in Emo: Prosveta preloženo, Obrtniki prosti. 2. kolo: Elektro –, Kovinotehna: Cinkarna 5:2, Aero: Železnica 5:1, Klima: Ingrad 5:0, Železarna: Prevoznništvo 5:0, UVJ: Prosveta 5:4, Emo: Obrtniki 5:1; 3. kolo: Emo –, UVJ: Obrtniki 5:0 b. b. Prevoznništvo: Prosveta 5:0 b. b., Železnica: Klima 3:5, Ingrad: Železarna 0:5, Aero: Cinkarna 5:4, Kovinotehna: Elektro 5:2.

Članice: 1. liga: Kovinotehna: Savinja 3:1, Ingrad: Občina 3:1, Cinkarna: Elektro 3:0, Emo: Metka preloženo. 2. liga: Prosveta: Prevoznništvo 3:0, Toper: Cetus 3:1, Klima: Železarna in SDK: Aero preloženo. T. GORŠIČ

NOVA GORICA

V organizaciji Občinskega sindikalnega odbora in sveta za šport in rekreacijo so bile na Lokvah nad Novo Gorico II. sindikalne igre občine Nova Gorica v veleslalomu.

Prirediteljem, SK Gorica, se je prijavilo 75 tekmovalcev iz 15 delovnih kolektivov Goriške, kar ponovno dokazuje, da se takšna tekmovanja vse bolj uveljavljajo med delovnimi ljudmi.

To je razveseljivo, saj bo breza dvoma takšna oblika iger tudi v bodoče pritegnila večje število delavcev na snežne poljane.

Rezultati – moški ekipno: 1. Soške elektrarne (Zorč, Čopi F., Čopi Z.), 2. SGP Gorica (Skok, Bavdaž, Jelinčič), 3. Meblo (Kolenc, Munnih, Krivec) itd.

Članice I. razred: 1. Šušteršič (Elektro) 44,8 ... itd. Starejše članice I. razred: 1. Marušič (Meblo) 43,0 ... itd. Starejše članice II. razred: 1. Šuler (Osnovna šola N. G.) 40,8 ... itd. R. KOLENC

IGRE ŽELEZARJEV

Železarna Štore je bila prireditelj III. zimskošportnih iger slovenskih železarjev. 162 tekmovalcev se je pomerilo v veleslalomu, kegljanju, streljanju, odbojki, namiznem tenisu in šahu. Tekmovalci so se pomerili na Golteh v smučanju, medtem ko so v ostalih disciplinah tekmovali v Štoreh.

Tekmovali so v ženskih in moških skupinah. Na snegu so se najbolj izkazali železarji z Jesenic, medtem ko so v dvoranah bili boljši tekmovalci iz Raven in Štor. Tekmovali so ekipno in posamezno.

Železarji so dosegli naslednje rezultate:

STRELJANJE: Ženske – ekipno: Štore 459 krogov, Ravne 454, Jesenice 442 krogov. Moški – ekipno: Štore 1015 krogov, Ravne 1008 krogov, Jesenice 1004 kroge.

ŠAH: Jesenice – Ravne 8,5:9,5; Jesenice – Štore 9,5:8,5; Ravne – Štore 11,5:6,5; uvrstitev: Ravne 21, Jesenice 18, Štore 15 točk.

ODBOJKA: 1. Jesenice 4, 2. Štore 2, 3. Ravne, brez točke.

NAMIZNI TENIS: Starejši člani: Jesenice 4, Ravne 2, Štore, brez točke. Člani: Ravne 4, Jesenice 2, Štore brez točk.

KEGLJANJE: Člani: Jesenice 5132 kegljev, Štore 4949 kegljev, Ravne 4934 kegljev. Članice: Štore 1228 kegljev, Ravne 1059 kegljev in Jesenice 1045 kegljev.

VELESALOM: 1. Jesenice, 2. Ravne, 3. Štore.

MILAN BRECL

Vodja tekmovanja na Livku je bil prof. Marijan Klavara, priznani smučarski učitelj iz Tolmina

Kljub hudemu mrazu je bilo ob progi za veleslalom vsehkozi živahno

ZIMSKE IGRE PRIMORSKIH OSS

NA LIVKU

Prelepa smučišča nad Livkom so bila minulo soboto prizorišče velikega tekmovanja v veleslalomu, ki so se ga udeležili najboljši smučarji primorskih občin: Ajdovščina, Ilirske Bistrice, Nove Gorice, Kopra, Postojne, Sežane in Tolmina. Smučarji so tekmovali v štirih kategorijah in na dveh različnih dolgih progah.

Kljub oblačnemu vremenu, precejšnjemu mrazu – živo srebro v termometrih je baje počivalo tam nekje pri –12 stopinj Celzija – ter ledenemu smučišču, je bilo to soboto na pobočju Kuka izredno živahno. Tudi velik parkirni prostor ob planinskem domu je bil zaseden skoraj do zadnjega kotička, tako kot ob najlepšem zimskem dnevu, ko seže pogled z vrha Kuka prav tja do Beneškega zaliva.

Za naslove najboljših smučarjev se je potegovalo v okviru delavskih športnih iger Primorske za letošnje leto blizu 100 tekmovalcev. „To je toliko,“ so komentirali organizatorji na cilju proge za veleslalom, „kot če bi na primer uspelo gorenjskim občinam zbrati na tekmah 1000 smučarjev. Z udeležbo smo vsekakor zadovoljni in prepričani smo, da bo prihodnje leto še večja. Sicer pa, že letos bi bila večja, če ne bi število nastopajočih za vsako občino omejili ...“

Res je v vsakem pogledu moramo izreči najboljšim primorskim smučarjem in pa komisiji za šport in rekreacijo pri Občinskem sindikalnem svetu Tolmin, ki je organizirala igre na Livku, toplo priznanje. Potrudili so se organizatorji, od prof. Marjana Klavara do Evgena Golje, predsednika OSS Tolmin, odlično so se odrezali tekmovalci. Po kvaliteti prireditve bi človek sodil, da je bilo vse skupaj nekje na Kravcu ali recimo v Kranjski gori. Kljub ledeni progi so namreč vijugali tekmovalci skozi vratca, ki jih je mojstrsko postavil Marjan Klavara, spretno in hitro pa kljub vsemu varno. Še to: tekmovanje se je končalo takorekoč brez poškodbe, če odštejemo praske, ki jih je dobila neka tekmovalka, ko je po nesreči zapeljala v grmovje. Čeprav je bila proga izredno hitra, so skoraj vsi tekmovalci pripeljali skozi cilj, za kar gre pohvala njim kot tudi smučarskemu učitelju Marjanu, ki je tako večje postavil progo. Gorska reševalna iz Tolmina je ostala to pot torej brez dela. Vsa sreča!

In kateri smučarji so se na Livku to pot najbolj odrezali?

Po pričakovanju so se v skupnem plasmaju uvrstili na prvo mesto predstavniki Nove Gorice, ki so si priborili 220,5 točk. Drugo mesto so zasedli smučarji Idrije (205 točk), tretje predstavniki Tolmina (188,5 točk), četrto tekmovalci Kopa (103 točke), peto Postojne (102 točki), šesto Ajdovščina (40 točk), sedmo Sežane (36,5 točke) in osmo smučarji Ilirske Bistrice (10 točk).

Med posamezniki pa so se najbolj odrezali: starejše članice: 1. Slavka Šušteršič (Gorica) 43,0, 2. Inge Kravanja (Tolmin) 44,1, 3. Nives Klavara (Gorica) 48,4 itd.

Mlajše članice: 1. Bida Slapničar (Idrija) 40,2, 2. Magda Mlekuž (Tolmin) 45,0, 3. Danila Žigon (Idrija) 45,1 itd.

Starejši člani: Janez Šarec (Koper) 34,0, 2. Andrej Ogrizek (Postojna) 36,5, 3. Peter Logar (Idrija) 37,4, 4. Ivan Logar (Idrija) 37,7, 5. Peter Podgornik (Gorica) 38,6, 6. Ivan Ferjančič (Idrija) 38,8 itd.

Mlajši člani: 1. Slavko Melinc (Tolmin) 39,4, 2.–3. Ludvik Medved (Gorica) in Štefko Kutin (Tolmin) 42,7, 4. Branko Cej (Gorica) 43,1, 5. Slavko Kutin (Tolmin) 43,7, 6. Jože Melinc (Gorica) 46,0 itd.

NA STARTU 200 SMUČARJEV

Letošnje tekmovanje v veleslalomu je ponovno pokazalo, da vlada med smučarji v delovnih organizacijah veliko navdušenje za zimski šport, kajti kljub pomanjkanju snega na Pohorju se je tekmovanja za naslove sindikalnih prvakov Maribora udeležilo blizu 200 tekmovalcev. Organizator tekmovanja je bila smučarska šola Pohorje, ki ji je kljub pomanjkanju snega uspelo dobro pripraviti proge na terenih Bolfenka. Tekmovalci so bili razdeljeni v dve starostni skupini do 35 let in nad 35 let. Največja udeležba je bila v skupini do 35 let, kjer je nastopilo 120 tekmovalcev. Proga za starejše člane in ženske je bila dolga 800 m in je imela 15 vratcev, za mlajše tekmovalce pa 1200 m z 25 vratci.

Po tekmovanju je predsednik OSS Maribor predal zmagovalcem

kolajne, zmagovalcem med ekipami pa pokale in diplome. Rezultati – ženske do 35 let: 1. Kores (Konstruktor) 46,7, 2. Rojs (MTT) 46,9, 3. Sevnikar (Modna hiša) (47,0) itd. Ženske nad 35 let: 1. Muravs (ZIS) 49,0, 2. Čerpes (Modna hiša) 52,6.

Moški do 35 let: 1. Gartner (Stadion) 54,45, 2. Lunežnik (Slovenijales) 59,80, 3. Jurič (Stadion) 1.00,14, 4. Žumer (VTS) 1.01,86 itd.

Člani nad 35 let: 1. Sevnikar (Šola za blagovni promet) 38,2, 2. Salecl (TAM) 38,6, 3. Šober (Ferromoto) 40,0 itd. Ekipno je zmagala tovarna avtomobilov Maribor (Salecl, Kajzer, Lašič) 127,5, 2. Konstruktor 132,8, 3. ŽTP 133,9.

J. R.

Vedno na zalogi bogata kolekcija damske konfekcije v aktualnih krojih, barvah in materialih. Na voljo so tudi ekskluzivni, visoko modni modeli plaščev, kostimov in oblek v zelo majhnih serijah.

Torej, v Modni hiši oblačila za ženo, moža, hčerko in sina!

PRODAJNI SERVIS

modna hiša

LJUBLJANA – MARIBOR – OSIJEK

Najmlajši začno že ob pol šestih

Na obisku v vzgojno-varstvenem zavodu Vodmat v Ljubljani, kjer preživljajo malčki svoj »delovni čas«

„Zadovoljni smo,“ je povedala upravnica vzgojno-varstvenega zavoda Vodmat JUSTI KAVŠEK. „Od družbe skoraj ne moremo zahtevati več. V večini ostalih ljubljanskih občin so na slabšem.“

Res imajo lepo urejen vrtec. Za predšolske otroke je bil zgrajen leta 1968 in jih lahko sprejme 188. Jasli pa so odprli lani novembra. So največje v Sloveniji in v njih je prostora za sto dojenčkov.

Vrtec je bil zgrajen za potrebe Krajevne skupnosti Vodmat in je zanjo tudi dovolj velik. Pa kaj, ko drugod ni prostora in „prikajajo“ tudi iz drugih občin. Kdo bi zameril staršem v sosednjih Mostah, če silijo v Vodmat, ko njihove jasli sprejmejo lahko le 16 dojenčkov. V letošnjem letu se je v jaslih spraznilo le pet mest. Prošenj za sprejem pa imajo kar 60 in to največ za jasli. Sprejemajo samo otroke, kjer sta oba starša zaposlena. Prednost imajo socialni primeri predvsem otroci mater-samohranilk.

Kakor vsi ljubljanski vrtci, delajo tudi v vodmatskem od 5,30 do 16. ure. Vse je prirejeno za ta delovni čas, tudi število medicinskih sester in vzgojiteljic. Kaj pa tisti otroci, katerih matere so delavke v tovarnah in delajo v drugi izmeni, ali pa gostinske delavke? Imajo kam dati svoje najmlajše, ko gredo na delo? Vemo, da je njihova stiska velikokrat zelo velika. Je res posredi samo denar, da nimamo dovolj varstvenih ustanov, ali pa manjka za to tudi dobre volje? Odgovore na ta vprašanja bomo skušali najti v eni prihodnjih števil.

V vzgojno-varstvenem zavodu Stari Vodmat začno delati pred vsemi ostalimi. Mladi „delavci“ se pripeljejo ali pa jih prinesejo v „službo“ že ob pol šestih. Nekateri tudi zamujajo. Največ jih pride malo pred šesto ali pred sedmo. Takrat je v sprejemnici gneča. Očki in mame nestrpnost pogledujejo na uro, ko preoblačijo svoje malčke. Že zopet tistih pet minut prepozno! Toda malim je vseeno, kadar pač pridejo, se začne „delo“. Najprej se seveda preoblečejo v „delovno obleko“, potem pa po ustaljenem dnevnem redu: hrana, igranje, „kahlica“, umivanje, spanje, pa spet hrana itd. Pri vsem tem pa se, seveda, tudi učijo. Najmlajši se naučijo prvih korakov, potem pa to, da žličko s hrano nesejo v usta, ne v nosek in še druge take reči.

„Ljubki so,“ pravijo sestre. „Marsikateri prej reče teta kot mama.“ V tem je prišla mama po malo Marjanco, čeprav je bila ura šele nekaj čez deseto. „Veste, delam še vedno po štiri ure. Ne zdržim niti minute dlje brez svoje Marjance.“

Toda niso vse take. Tudi po četrti še prihajajo nekateri.

„Otroci se pri nas dobro počutijo, starši so zadovoljni. Imamo tudi sestre in vzgojiteljice, ki so šolane za to in ki imajo rade svoj poklic,“ je zadovoljno pripovedovala upravnica Justi Kavšek.

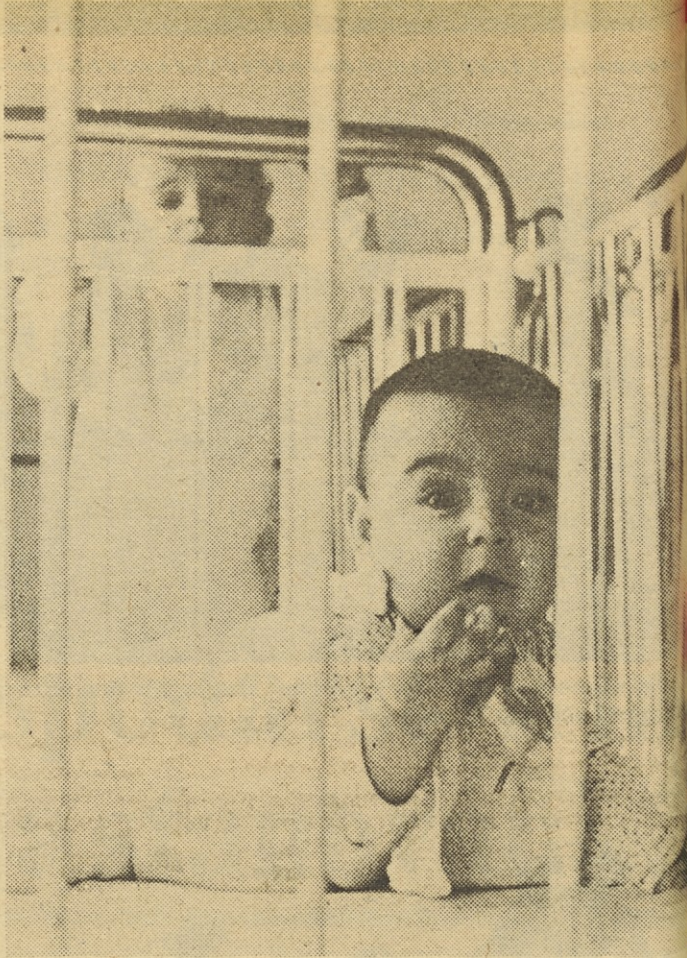
Res so lahko zadovoljni tisti, ki imajo svoje otroke v vrtcu. Znano je, da se ravno med tremi meseci in sedmim letom starosti ustvarjajo temelji človekove osebnosti in vrtec pri tem uspešno dopolnjuje prizadevanja staršev. Je pa tudi res, da ni tako malo primerov, ko se starši preveč zanašajo na vzgojo v vzgojno-varstvenih ustanovah in ob vrtoglavni tekmi s časom pozabljajo na svoj dolžni in nenaдомestljivi delež.

Se in še bi lahko pisal o otrokih iz Vodmatskega vrtca, o tem, kako zelo so potrebne take ustanove pa tudi o delu, prizadevanjih in toplini vseh, ki imajo tukaj na skrbi malčke. Nekako mi ne gre v glavo, da ne moremo zbrati skupaj dovolj

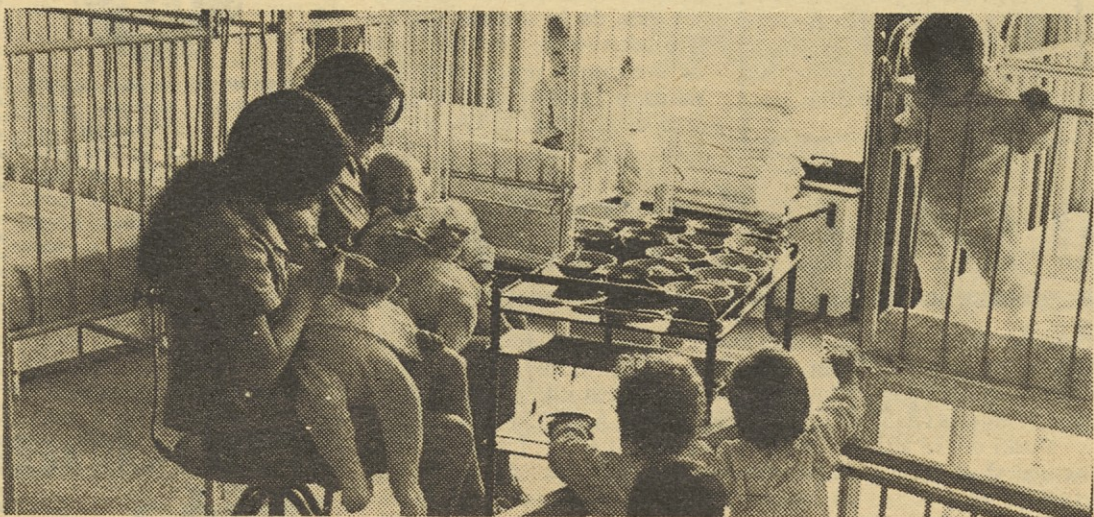
denarja, morda pa tudi ne volje, da bi lahko, če že ne vsi, pa vsaj večina otrok dobila prostor v takšnih ustanovah. In vendar gre za človeka, ki nam bo čez dvajset ali morda trideset let „

rezal“ kruh. Ali ne bomo sami krivi, če nas ne bo razumel, da potrebujemo primeren kos kruha za večer življenja?

TEKST IN FOTO: ANDREJ AGNIČ

Kdo je bolj radoveden, fotoreporter ali Matjazek?

Vsakega posebej je treba „nakrmiti“ in nič ni časa za počitek, kajti lačni želodčki so zelo nepotrpežljivi!

Vzgojno-varstveni zavod Vodmat dela od leta 1968 z oddelkom za predšolske otroke, ki sprejme 188 otrok, in od novembra lani z jaslimi, kjer je 100 dojenčkov. v zavodu je zaposlenih 11 medicinskih sester, 10 vzgojiteljic in 8 „varuš“. V jaslih imajo več oddelkov, v vsakem je po 12 otrok. Na en oddelek pride 1,3 sestre, pri predšolskih pa 1,8 vzgojiteljice.

Starši plačajo za otroka v jaslih 260 dinarjev, za predšolske pa od 170 do 175 dinarjev mesečno. V tem je vračunana v glavnem le hrana, voda, ogrevanje in elektrika. Ostalo, to je osebni dohodek osebja in obleka, ki jo vsak otrok dobi v vrtcu, pa gre v breme temeljne izobraževalne skupnosti.

Za socialno šibke, to je za tiste z mesečnim dohodkom pod 650 dinarjev, prispeva Center za socialno delo od 25 do 100 % vsote. Trenutno imajo takih 20.

To je bilo nekaj podatkov in števil o vrtcu, ki šteje med najboljše v Ljubljani. Če pogledamo sliko vseh ljubljanskih občin kot celote, dobimo drugačno sliko, posebno tisto o pokrivanju potreb.

Leta 1968 je bilo v zavodih ljubljanskih občin 4.246 otrok, 1.007 pa jih je čakalo na sprejem. Konec lanskega leta jih je bilo v zavodih 6.065, zavrženih pa 2.762. Minimalne potrebe znašajo za Ljubljano 9.129. Predšolskih otrok je v Ljubljani 20.769, od tega jih je v vrtcih 6.292, ali le 30,30 %.

Takoj po sprejemu dokončnega besedila ustavnih amandmajev v Zvezni skupščini.

izide pri

ČZP Delavska enotnost

že ta mesec brošura

Priročnik

za javno razpravo o spremembah ustave SFRJ

Brošura bo obsegala:

- Ustavo SFRJ iz leta 1963
- Ustavne amandmaje z obrazložitvijo
- Referat Edvarda Kardelja na predsedstvu CK ZKJ
- Ekspoze predsednika Zvezne skupščine Milentije Popovića ob sprejemu dokončnega besedila ustavnih amandmajev

Ta brošura, ki bo obsegala okoli 200 strani, bo v prihodnjih mesecih nujno potreben priročnik za vse udeležence javne razprave o spremembah naše ustave. Cena brošure je 13,50 dinarjev.

Naročila sprejema:

ČZP DELAVSKA ENOTNOST, Ljubljana, Dalmatinova ulica 4/II

NAROČILNICO OBJAVLJAMO NA 7. STRANI DANAŠNJE ŠTEVILKE